

DARBININKAS

XLIII NR. 45

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, B IRZEIO - JUNE 20 1958

Administracija GLenmore 2-6916
Redakcija GLenmore 9-7281

10 CENTU

SHERMAN ADAMS, prezidento padėjėjas, aiškina, kad būdamas Baltuose Rūmuose niekada nepasidavęs pašalinėms įtakoms.

Goldfine iš Kauno visiem buvo dosnus

Sherman Adams birželio 17 aiškino Atstovų Rūmų komisijoje. Jis pareiškė, kad niekada neišnaudojo savo pareigų Baltuosiuose Rūmuose, kad padarytų protekciją savo draugui Bostono milijonieriui Bernard Goldfine (atvykusiam iš Kauno).

Prisipažino Adams, kad jis galėjo protingiau pasielgti Goldfine reikalui (jis buvo kreipėsi į federalinę komisiją, kad jos pirmininkas sutiktų kalbėtis su Goldfine).

Atstovų Rūmų komisijos pirmininkas Harris padarė išvadą, kad Adams elgesys buvo neleistinas.

Prezidentas Eisenhoweris buvo patenkintas Adams paaiškinimu ir pareiškė jį toliau pasitikėti.

Padėtį paaštrino Washington Post, paskelbdamas, kad dova-

IMRE NAGY

Imre Nagy gimė 1896. Buvo komunistas nuo 1917. Rusijoje padėjo vykdyti revoliuciją. Maskvoje buvo treniruojamas toliau. Antrojo karo metu buvo pabėgęs į Rusiją ir iš ten organizavo radijo kalbas. 1944 raudonajai armijai užėmus Vengriją, Nagy buvo paskirtas žemės ūkio, paskui vidaus ministeriu, paskui parlamento pirmininku. 1953-55 buvo ministeris pirmininkas. Bet apkaltintas "nukrypimu į dešinę" ir atleistas. Tik 1956 jis buvo grąžintas. Ūkininkai tikėjosi, kad jis palengvins ūkinį gyvenimą. Buvo tikima, kad jis eis Tito keliu.

Kai 1956 prasidėjo Vengrijoje sukilimas, Nagy tikėjosi išsilaikyti valdžioje, kreipėsi į Jungtines Tautas pagalbos prieš Sovietų tankus. Kai sovietiniai tankai sukilimą palaužė, jis pabėgė į Jugoslavijos atstovybę ir gavo azylį panašiai kaip kardinolas Mindszenty Amerikos atstovybėje. Iš ten mėgino dar tartis su Maskvos paskirtu jo vietoj Kadaru. Bet tas atsiskė kalbėtis, kol Nagy nepaistrakaus iš atstovybės. Kai Kadaras davė "garantijas", kad Nagy nebus suimtas, jis pasitraukė iš atstovybės. Tik išėjusį, ji suėmė ir dabar sušaudė.

Tokis pat likimas ištiko ir gen. Maletę. Sovietai pasiūlė jam atvykti susitarti dėl sovietų kariuomenės atitraukimo iš Vengrijos. Jis nuvyko ir, žinoma, buvo suimtas.

Išmesti Rusų ir Vengrų komunistus!

Sujudimas dėl nužudytų vengrų pasaulyje didelis

Laisvame pasaulyje sujudimas dėl buv. Vengrijos min. pirmininko Imre Nagy ir kitų nužudymo — didelis.

Pavergtosios Europos Tautų pirmininkas telegramom kreipėsi į laisvojo pasaulio vyriausybių galvas ir delegacijas Jungtinėse Tautose, į Europos Patarimo Seimo pirmininką ir įžymiuosius politikus, kad darytų įtakos sukviesti JT, kurių Chartą Sovietai taip brutaliai laužo.

Specialia telegrama Britanijos JV ir Prancūzijos vyriausybėms pagalboms PJT pirmininkas kvie-

tsiriboti nuo betkurių derybų su Maskva dėl vadinamos "viršūnių" konferencijos.

Kita specialia telegrama PJT prašo popiežių pakelti savo balsą prieš sovietų žiaurybės pavergtuose kraštuose.

Birželio 18 New Yorke PJT patalpose įvyko viešas PJT bendrųjų reikalų komiteto posėdis, dalyvaujant daugeliui tautinių delegacijų narių ir amerikiečių spaudos atstovams. PJT pirmininkas nušvietė, kokie lig šiol PJT žygiai padaryti dėl Vengrijos.

Politinės komisijos pirmininkas V. Sidzikauskas pasiūlė rezoliuciją, kurios išvadoje JT sesijos pirmininkas ir JT gen. sekretorius reikalaujami

sukviesti nepaprasta JT sesija, kad išmestų Sov. Sąjungą ir jos satelitą Vengrijoje iš JT ir nustatytų kolektyvines sankcijas už nevykdymą JT nutarimų dėl Vengrijos; o Britanija, JAV ir Prancūzija, be to, dar raginamos nesėsti prie derybų stalo su nekaltu krauju susitepu-

sia Sov. Sąjungos vyriausybe, jei bent ji parodytų norą diskutuoti priemones sovietinei okupacijai iš Centro ir Rytų Europos pašalinti ir tas tautas įgalinti pasirinkti vyriausybės pagal savo nusistatymą.

PJT delegatai lanko laisvojo pasaulio valstybių vadovaujančius delegatus Jungtinėse Tautose.

Galimas daiktas, kad PJT iškeis kokią "Baltąją Knygą" apie Vengrijos revoliuciją ir Sov. Sąjungos agresiją.

Eisenhoweris, Dulles ir kt.

Prez. Eisenhoweris birželio 18 spaudos konferencijoje:

Vengrijos buv. ministerio pirmininko nužudymas yra "labai didelė kliūtis" rytų — vakarų vyriausybų galvų konferencijai.

"Aš negaliu įsivaizduoti didesnio incidento, kuris būtų galėjęs labiau sukrėsti civilizuotą pasaulį".

Valst. sekr. Dulles spaudos konferencijoje priminė, kad Nagy ir kitų nužudymas rodo Sovietuose grįžus Stalino metodus. Priminė, kad Sovietai buvo davę žodį neliesti Nagy, jei jis pasitrauks iš Jugoslavijos atstovybės, kur jis buvo gaęs Alzylį. "Tai naujas įrodymas — kalbėjo Dulles —, kaip pavojinga turėti reikalų su komunistais."

Sen. Knowlandas: "Tai pavyzdys, kaip Vakarai negali pasitikėti Sovietų pažadais."

Cabot Lodge jr.: "Tai tam siausių ir kruvinausių Stalino dienų sugrįžimas".

CARLOS F. GARCIA, penktasis, Filipinų respublikos prezidentas, su žmona Klausu mišiu Maniloje, privačioje kopylėje. JAV prezidento kviečiamas, jis lanko Ameriką birželio 17-20.

De Gaulle tariasi jau su Tunisu

Prancūzijos min. pirm. de Gaulle liepos 2-4 bus vėl Alžire. Su savim pasiima buv. min. pirm. socialistą Mollet. Pastarasis Alžire labai nemėgstamas. Prieš dvejus metus jis ten buvo sutiktas su pamidorais.

Vyriausybė nutarė pasiūsti atskirus savo narius į Angliją, Jungt. Valstybes ir pietų Ameriką ieškoti draugų Prancūzijai.

Su Tunisu vyriausybė atnaujino derybas. Prancūzija rengiasi sutelkti visą savo kariuomenę iš Tuniso į Bizertos uosta. Derybos dar nebaigtos. Saugumo Taryba skundą greičiausia atidė.

Institutas viešajai nuomonei tirti rado, kad de Gaulle priitaria 54 proc. prancūzų.

● Prancūzijos finansų ministeris Pinay nerado kitos priemonės gelbėti finansams kaip tik paskelbti paskola 54 metams.

● Indonezijoje buvo rengiamas sąmokslas prieš prezidentą Sukarno. Suimtiesiems gresia mirties bausmė.

● Amerikos gubernatoriai paaiškėjo, daugumas taip pat gavo medžiagos drabužiam. Daugelis net nežinojo, kad tai nuo Bostono fabriko Goldfine.

KILNI RŪSTYBĖ IR KARTI TEISYBĖ

Kam Maskva žudė Nagy? Kas atsakingas?

Ko vertas Vakarų susijaudinimas?

Maskva paskelbė apie Vengrijos Nagy ir kitų sušaudymą. Kodėl ji pasirinko kaip tik šį momentą jiems likviduoti ir apie tai dabar garsintis?

Vengrijos komunistų spauda neslepia, kad tai pamoka visiem "išdavikam". Tokis "išdavikas" yra Maskvos akyse dabar ir Titas. Tai įspėjimas ne tik jam, bet Lenkijai ir kitiems nekelti galvų.

Nagy sulikvidavimas sutampa su Sovietų partijos centro komiteto posėdžiu. Tame posėdyje Chruščiovas laukia kaltinimų, kad "decentralizavęs" ne tik ūkį, bet ir sov. kraštus. Dabar Chruščiovas parodė, kad jo ranka visur yra tvirta ir kad jis valdo taip kaip ir Stalinas. Partijoje stalinistai gali būti ramūs...

Vakaruose susijaudinimas didelis. Kaltinama Maskva. Ir teisingai. Bet dėl Nagy nužudymo ar

tik Maskva kalta? Sustojam prie Nagy suėmimo momento. Nagy buvo senas ir Maskvoje treniruotas komunistas. Maskvos triukus gerai žinojo. Ar jis galėjo būti tokis naivus ir kvailas, kad jis būtų patikėjęs Kadaru "garantija", jog išėjęs iš Jugoslavijos atstovybės nebus suimtas? Gerai žinojo, ka reiskia komunisto "garantijos". Ir vis dėlto iš atstovybės išėjo...

Šioj vietoj ir atrodo patiki mesnis teigimas, kad jis buvo išsprasytas. Išsprasytas, Tito įakymu. Kadaru "garantijos" buvo pasirašytos bei iieiktos Jugoslavijos atstovybė... Jas turėdamas Titas formaliai gali nusiaplauti rankas, kad buvo apgautas. Bet Titas, Maskvos augintas komunistas, taip pat žinojo, kad jis išsiuntė Nagy į sovietinį kalėjimą.

Tai bendras Tito ir Maskvos nusikaltimas.

Zmogžudžiai, žodžio laužytojai... Tai rūsūs ir teisingi žodžiai, kuriuos dabar taria apie Chruščiovą ir kitus Maskvos budelius...

Bet kokis bus viso šito susijaudinimo likimas? Ar jis ne-sibaigs tik žodžiais?

Ar tie, kurie šiandien taip piktinasi, nežinojo lig šiol, jog Chruščiovas nužudė ne vieną komunistą Nagy, bet dešimtis tūkstančių nekomunistų vengrų? Ar tie nekomunistai nebuvo patriotai? O ką dėl jų laisvasis pasaulis padarė? Pabėrė tuščių žodžių Jungtinėse Tautose. Priėmė vandeningas rezoliucijas, kurių niekas nevykdė ir iš kurių Sovietai ir net vengrų komunistai tik pasijuokė. Jungtinės Tautos net nedrįso uždaryti Jungt. Tautų duris prieš žudiko Kadaru delegatus.

Maskva žinojo, kad vakarai tik žodžiais veiklūs, ir darė savo. Ir neapsiriko. Ar ne Ameriką siuntinėja bendradarbiavimo delegacijas į Sovietus? Ar ne Amerikos milijonieriai paskutinėm dienom pasirašė sutartis su Maskva statyti jai naujus fabriks?

Tuo tarpu neturim pagrindo manyti, kad Vakarų pasipiktinimo balsai virstų darbas.

O tačiau Nagy ir draugu nužudymas gali turėti šiek tiek reikšmės. Prezidentas kalbėjo, kad tai didelė kliūtis viršūnių konferencijai. Nužudymas bent laikinai prisidės prie to, kad Dulles nebus taip rūsčiai prievartaujamas klauptis prieš Chruščiovą ir priiminėti jo siūlymus.

Nebe pirmas kartas, kada Amerika, bebėgančią į Maskvos glėbį, sulaiko patys bolševikai. Nagy nužudymas, atrodo, bus vienas iš tokių Maskvos pasitarimų Amerikai.

IMRE NAGY (kairėje), kalbasi su pulkininku Pal Maletę Vengrijos revoliucijos metu.

KONFERENCIJOS JAU NEBENORI

Nes Vakarai kelia rytų Europos klausimą

Viršūnių konferencijos reikalui nauja yra tai, kad Chruščiovas perėit trečiadienį parašė prezidentui Eisenhoweriui laišką dėl viršūnių konferencijos. Tą laišką Chruščiovas tuojau viešai paskelbė.

Valst. sekr. Dulles birželio 17 spaudos konferencijoje atkreipė dėmesį, kad Chruščiovas padarė priešingai, nei buvo susitarta. Viena, derybas dėl viršūnių konferencijos turi vieti užs. reikalų min. Gromyko su Amerikos, Anglijos, Prancūzijos atstovais. Antra, tos rūsies raš-

tai nebuvo skirti viešumai. Dulles spėja, kad Chruščiovas nori nutraukti pasikalbėjimus dėl konferencijos ir tik suverti už tai atsakomybę Vakaram. Tarp vakarų diplomatų taip pat eina gandas, kad Chruščiovui konferencija daros nebeaktualus dalykas.

Sovietam viršūnių konferencija nebenaudinga

Sovietai birželio 17 paskelbė, kad jokio rytų Europos klausimo jie nesvarstys. O to svarstymo Vakarai kaip tik reikalavo viršūnių konferencijoje.

Jei Vakarai nepripažįsta status quo rytų Europoje, tai Maskvai tada ir konferencija nebenaudinga.

Prezidentas ir menas

Prez. Eisenhoweris susirūstino dėl Amerikos meno skyrtaus tarptautinėje Brusselio parodoje. Senatoriai jam paskaitė atsiliepimus pačių amerikiečių, kurie ten, lankėsi ir kurie aštriai parodą kritikavo. Prezidentas įsakė informacijos agentūros direktoriui Allenui nukristi į Briuselį, kad galėtų tiesiog prezidentui raportuoti. Iš spaudos buvo žinia, kad ten sutelktas Amerikoje sukurti beždžionio meno paveiksai.

DERYBOS DEL 9 BE VAISIŲ

Nauji pasitarimai tarp rytų Vokietijos užsienių reikalų ministerio pavduotojo ir Amerikos ryšio karininko ir vėl liko be vaisių. Klausimas visai įstrigo, nes komunistai reikalauja, kad sutartį dėl 9 Amerikos karių paleidimo pasirašytų rytų Vokietijos užsienių reikalų ministerija ir valstybės departamentas. Vadinasi, nori de facto pripažinimo.

Chruščiovas pasiryžęs gintis nuo draugų

Sovietų kompartijos centro komitetas posėdžiui pradėjo birželio 18. Paryžiuje gauta žinių diplomatinio keliu, kad posėdžiai busi labai svarbūs Chruščiovui. Prieš jį susitvenkė opozicija labiausiai dėl vidaus reikalų — Chruščiovo vykdomos decentralizacijos, traktorių stočių panaikinimo. Suslovas ir kiti komunizmo doktrinieriai mato čia pasikesinimą prieš partijos principus ir asmeninės nuosavybės grąžinimą.

Chruščiovas norėjęs opozicija nuginkluoti užsieniniais laimėjimais, labiausiai viršūnių konferencija ar susitikimu tik su Eisenhoweriu. Rusijoje esą labai branginamas tokis susitikimas. Chruščiovui tai nepasisekė. Savo padėčiai gelbėti Chruščiovas prasiskubino susitarinėjimus su Eisenhoweriu pa-

skelbti, kad parodytu, jog ne jis, o Vakarai dėl to kalti.

Spėjama, kad Chruščiovas daugumą laimės. Tada bus vėl asmeninių pasikeitimų valdžioje.

● Indijoje ši mėnesį nuo karščių mirė 40.

Vietoj Strich Pijus XII vietoj mirusios kard Strich jo eitom pareigom paskyrė Armenijos kardinolą Agagianin.

New Yorke šį šeštadienį 3 v. p.p. piktuojuama Sovietų atstovybė Park Ave. ir 68 St. kam-pas.

Pulkininkui įsakė tylėti

Žmogžudžių ir politikų sąmokslas (4)

Sovietų kaltintojas Smirnovas pakvietė liudininką dr. Marko Antonov Markov, bulgarų teismo medicinos instituto narį.

Markov jau turėjo savo istoriją. Jis buvo 1943 vokiečių pakviestas į Katyną. Jis buvo tos komisijos protokola pasirašęs.

Kai į Bulgariją atėjo sovietų kariuomenė, Markov buvo sumintas ir už pasirašymą atiduotas "liaudies teismui".

Tai buvo 1945 vasario 19. Teisme Markov aiškino buvusį priverstas vykti ir pasirašyti. Gestapo agentai buvo iš visų pusių komisijos narius apsupę. Dabar jį sovietai atsigabeno į Niurnbergą liudyti.

Smirnov: "Kada komisija atvyko į Katyną?"

Markov: "Komisija atvyko 1943 balandžio 28 vakare į Smolenską".

Smirnov: "Kiek sykių komisijos nariai lankėsi Katyno miške?"

Markov: "Buvom du kartu Katyno miške, būtent, balandžio 29 ir 30 priešpiečiai".

Smirnov: "Ar medicininiai tyrimėjimai patvirtino tai, kad lavonai buvo išgulę kapuose apie trejus metus?"

Markov: "Mano manymu, lavonai išbuvo ten daug trumpiau. Buvau pažįstomas, kad lavonas, kuri aš skrodžiau, buvo palaidotas ne anksčiau kaip prieš pusantų metų".

Smirnov: "Kodėl betgi tamsa pasirašai protokolą?"

Markov: "Gegužės 1 mes skridome iš Smolensko. Apie pusiaudienį nusileidome Bela aerodrome. Tai buvo karinis aerodromas. Ten mes pietavome, ir po pietų tuojau buvo mums pateiktas pasirašyti protokolą. Jis buvo mums pateiktas kaip tik šiame nuo pasaulio atskirtame aerodrome. Tai ir buvo pagrindas, kodėl aš pasirašiau protokolą".

Bet čia įsikišo vokiečių gynėjas Stahmer su klausimu liudininkui:

"Protokolas buvo pasirašytas ne tik tamstos; jame yra parašai kitų vienuolikos pasaulinio garso mokslininkų. Tarp jų buvo vienas neutralusis — profesorius Naville iš Sveicarijos".

Markov: "Kuriais sumetimais kiti delegacijos nariai pasirašė protokola — nežinau. Bet jie dėjo savo parašus tokiom pat aplinkybėm".

Cia buvo pati silpnoji vieta Markov liudijimuose. Po kurio laiko tą jo "silpnybę" dar labiau išryškino Sveicarijos Ženevos kantono taryba. 1947 sausio 17 ji apklausinėjo dr. Naville ir rado, kad Naville yra pasielgęs "teisingai ir pagal savo profesijos reikalavimus". Tarybos pirmininkas tai išreiškė žodžiais:

"Jeigu būtų tiesa, kad Markov buvo priverstas taip elgtis, tai likty klausimas, ar jis buvo priverstas prieš trejus metus vokiečių durtuvų, ar jis buvo priverstas dabar sovietinių durtuvų."

Visa kova teisme pasiviro vokiečių naudai. Buvo sudarytas įspūdis, kad Stahmeris laimėjo. Stahmerio paskutinis klausimas dar labiau spyrė liudininką į kampa:

"Protokole yra toki daviniai: 'Prie lavonų rasti dokumentai dienoraščiai, laiškai, laikraščiai, kilę iš laiko tarp 1940 rudenio ir 1940 kovo — balandžio. Pakutinė lig šiol nustatyta data yra rusiško laikraščio 1940 balandžio 22'. Aš tamstą dabar klausiu: ar šitie daviniai yra fikri? Ar jie atitinka tamstos konstatavimus?"

Markov: "Toki laiškai ir laikraščiai buvo mum parodyti. Kai kurie toki popieriai buvo rasti komisijos narių dariusių skrodimus".

Kitų liudininkų klausinėjimas jau nieko nebegalėjo nulėmti. Vokiečių advokatas buvo tyliai pripažintas laimėjęs. Rusai toliau nutilo apie visą Katyną bylą ir dėl jos vokiečių daugiau nebekaltino.

Taip nutrūko tas naujas Katynos istorijos lapas.

Prie Katynos istorijos buvo sugrįžta dar 1952. Tai padarė Kongreso komisija. Ligi lapkričio apklausinėjo daugel liudininkų. Dalis jų buvo prisidengę veidus, norėjo likti nežinomi.

"Ar tas faktas, kad Sovietai nutilo Niurnbergo byloje apie Katyną, nereiškia sau patiem kaltės prisiėmimo?" klausė Kongreso komisijos narys Daniel J. Flood buvusį Niurnberge Amerikos pokurorą padėjėją Robert Kempner.

Kempner: "Atrodė tai gan komiška... Mes stebėjomės Stahmeriu, kaip jis tada Sovietus priverstė atsakyti nuo Katynos kaltinimų. Tai buvo gynėjo laimėjimas".

Robert H. Jackson, Amerikos vyriausias prokuroras Niurnbergo byloje:

"Aš jau Niurnberge prileidau galimybę, kad Sovietai yra kalti dėl Katynos. Dėl to mes atsisakėm kaltinti už tai vokiečius".

Amerikos pulk. leit. John H. van Fleet, jr. 1943 buvo vokiečių nelaisvėje; jam teko būti grupėje vakarų belaisvių, kurie buvo nugabenti Katyną pažūrėti. Pulkininkas Kongreso komisijai liudijo:

"Aš nekenčiau vokiečių, bet aš turėjau pripažinti, kad jie kalbėjo tiesą."

Pulk. Fleet, 1945 grįžęs iš nelaisvės, kai papasakojo apie Katyną, gavo įsakymą iš kontržvalgybos apie visa tai tylėti.

Esą buvo "bijoma — kaip jis kalbėjo komisijoje —, kad Sovietai gali nestoti į kovą su Japonija ir nestoti į Jungtines Tautas".

Ir vėl buvo įsakyta tylėti apie žmogžudžių susikaltimą...

Kongreso komisija baigė savo darbą 1953 vasario 12. Prieš 2362 puslapius. Juose Sovietų Sąjungai skiriama atsakomybė už keturiolikos tūkstančių lenkų sunaikinimą.

Nuo to laiko apie Katyną nusikaltimus jau tylima. Tylima, nes norima su žmogžudžiais "koegzistuoti". Kaip gi netylėsi, kad jie siūlo milijardinius užsakymus...

GEN. RANDOLPH Mc PATE, marinų korpo vadas, Washington'e pasisakė prieš mažinimą kariuomenės.

SPAUDA

KUO SUSIRŪPINĘ STUDENTAI?

Pasaulio lietuvių seimas ir studentai

T. Žiburiuose birželio 12 "Studentiškuoju keliu" skyriuje Jonas Vėlaikis apgailestauja, kad į Pasaulio lietuvių seimą Kanados lietuviai neatsiųs jaunimo ar "bent jaunesnių atstovų".

Kongrese, sako autorius, palieka išpūdį ne tiek rezoliucijos, kiek bendravimas su vyresniaisiais. Tokis "momentas sustiprina tautinę sąmonę, paskatina didesniam ryžtui ir darbui dėl tautos".

Apgailestavimas pagrįstas; Jungtinių Valstybių bendruomenės rinkikai labiau atsivėlgę, kad ir jaunesnių atstovų būtų seime.

Studentai ir rinkimai

Vienybėje skyriuje "Akademinių mintys" birželio 13 rašo apie rinkimus Liet. Studentų S-goje. Informuoja, kad šiame iš 7 vietų centro valdyboje 4 teko ateitininkam ir 3 akademiškam skautam... Toki rinkimų rezultatai jau esą dveji metai iš eilės.

Rezultatai autoriui nepatinka ir jis rašo: "...gerbiamieji, kaip ir studentų sąjungą pradės žūrėti visi neateitininkai (o jų yra žymiai daugiau negu ateitininkų), kai s-gos valdžioje visą laiką sėdės ateitininkai. Neateitininkai, tikriausiai, nuo darbo s-gos rėmuose pradės nugrįžti, kol s-ga visai subyrės. Idant to išvengtį (tam išvengtį. Red.) reikia keisti rinkimų nuostatus

Vokietijos parlamentas atmetė birželio 13 siūlymą organizuoti plebiscitą, ar kariuomenę ginkluoti atominiais ginklais. Siūlė socialdemokratai; jie vieni ir tebsavo už.

ir imtis kitų radikalių priemonių, kad visų pažiūrų studentai turėtų progos pabūti valdžioje... akademikai skautai ir santariečiai turėtų prieiti vieningos nuomonės ir padaryti jiems palankų sprendimą".

Autoriaus galvojimas tokis: rinkimai geri, jei aš galiu laimėti "valdžią", jei jos negaliu laimėti, tai negerai yra rinkimų nuostatai, ir juos siūlau pakeisti... Tai galvojimas panašus kaip Naujienų dėl bendruomenės rinkimų. Bet vargiai tai yra...demokratinis galvojimas.

Studentai ir jų pareiškimai

Šioj vietoj tinka suminėti ir Bostono "Northeastern University" spaudos biuro paskelbtas žinias apie keturis lietuvius, J. Vaičiūgi, K. Gruzda, J. Kuncaitį, L. Krečiūną, kurie ten studijavo.

Visi keturi gimę Lietuvoje visi pabėgę iš Lietuvos nuo komunistų antros invazijos; visi keturi patenkinti Amerikos gyvenimu. Ir po tų informacijų demesį patraukia toki pabaigos žodžiai:

"Nė vienas iš jų neturi noro grįžti į Lietuvą. Jie pasisakė, kad jie visada bus prisirišę, prie savo krašto, bet sutiko, kad jiems būtų per sunku grumtis su komunistais. Kaip Kuncaitįs tai išreiškė: "Čia mes gerai gyvename. Grįžę į Lietuvą, mes neturėtume nieko."

Pasakymas atrodo keistas, kada nedaroma skirtumo tarp grįžimo į sovietų pavergtą ir laisvą Lietuvą.

Reiktų betgi manyti, kad tokias mintis išreiškė ne lietuviai, o tik spaudos biuras perdavė jų mintis tokia oportunistą garbinančia forma.

ZINIOS IS LIETUVOS

RASO ALMUS

Baidosi Amerikos ir Anglijos šnipų

"Tiesoje" gen. Maj. K. Antonov aliaruoja ieškoti Amerikos Angl. šnipų. Jis išgriaivaikus Tuma ir Atkočaitį, kurie, kepyklos sunkvežimį užtūke nepažįstamą žmogų, įdavę pasienio sargybai. Laivų kapitonai Matvejev ir Siaučiukėnas ištikimai pranešė jūroj pastebėję priešą (Anglų spauda buvo rašius apie anglų laivyno žvalgybines operacijas Baltijos jūroje).

Oficialus atsakymas kolchozininkam

"Tiesoje" birželio 4 žemės ūkio ministerijos vyr. tarybinių ūkių valdybos viršininkas B. Ausiejus buvo paklaustas: ar kolchozininkam, pereinantiam į tarybinius ūkius, paliekami gyvulėliai ir keli akrai žemės. Atsakė: taip, jie gali laikyti kaip ir visi tarybinių ūkių darbuotojai — vieną karvę ir prieauglį iki 4 mėnesių amžiaus, vieną penimą kiaulę, 10 vištų, penkias antis, arba žąsis.

Skundžiasi madom

D. Ruzgienė, Vilniaus vidurinės mokyklos mokytoja, skundžiasi, kad IX klasės kai kurios mokinės trumpai nusikirpo plaukus, "pasidavusios paskutinių madų įtakai". Mergaitės ateina į vakarus ne tik trumpai apsikirusios, bet ir su dekoltootuot suknelėm ir palaidinukėm, kartais net madingom siauram kelnėm. Pedagogė sako, kad esą kalti tėvai, kurie, padarius pastabą, prašo nesikišti į šeimos reikalus. Pedagogė šaukiasi

svietimo ministerijos išikišimo.

Stato akademią

Noreikiškuose, prie Aleksoto, iškilmingai buvo pradėta žemės ūkio akademijos rūmų statyba. Pastatas būsiąs didžiausias visam Kaune. Salimais statysią dar keturis bendrabučius ir profesoriam namus.

Mirė Didžiulis

Aukščiausio teismo pirmininkas Karolis Didžiulis mirė gegužės pabaigoje. Ilgametis partijos narys.

(E) Vėl skatina kukurūzus auginti. Po pirmųjų nesėkmių su kukurūzais Lietuvoje kurį laiką apie juos mažiau kalbėjo. Dabar sovietinė propaganda už kukurūzų auginimą vėl žymiai sustiprinta, nors Lietuvos žmonės iš patyrimo žino, kad krašto sąlygose kukurūzų auginimas, palyginus su kitais kraštais įprastais pašariniais augalais, nėra naudingas.

(E) Sėja kolūkiuose sūvelinta. Šiutės ir Šilalės rajonuose iki gegužės 20 dienos nebuvo apšeta dar nei vienas ha. Ir bulvės sodinamos labai lėtai. Iki geg. 20 bulvių sodinimo planas respublikoje buvęs įvykdytas tik apie 8%.

(E) Medžius kerta parkuose. Pavergtoje Lietuvoje medžius kerta ne tik miške, bet ir parkuose. Kai kur naikinamos ištisos liepų alėjos.

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

THE Kings County SAVINGS BANK

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

DVI NAUJOS KNYGOS:

PULKIM ANT KELIŲ
KAZYS PLACENIS — \$2.00

MEILĖ IR LAIMĖ
KUN. J. PRUNSKIS — \$2.00

Gaunamos DARBININKO administracijoje:

910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

SHERMAN ADAMS (pažymėtas strėle) fotografuojamas iš visų pusių, kai jis pasirodė investicijos pakomisėje.

VISI Į PRANCIŠKONŲ RENGIAMĄ LIETUVIŲ DIENĄ PIKNIKĄ

LIEPOS—JULY 13

Liurdo Jubiliejiniais Metais

LIURDO GROTOJE, KENNEBUNKPORT, MAINE

Šiomet tą dieną bus pašventinta naujai pastatytoji Šv. Antano ankštesnioji mokykla, Kūd. Jėzaus ir Kryžiaus kelių šventovės

PROGRAMA:

11 val. — Iškilmingos pontifikalinės šv. Mišios Liurdo grotoje; celebruoja J. E. Portlando vyskupas Daniel J. Feeney, D. D. Pamokslą sako prel. K. Vasys.

12 val. — Pietūs.

4 val. — Meninė programa:

Tautiniai šokiai — išpildo mūsų vasaros stovyklos berniukai, vad. Onai Ivaškienei.
Dainos — atlieka Aušros Vartų Worcesterio parapijos choras, vad. muz. V. Burduliui.

Šiomet pranciškonų Liurde Kennebunkport, Maine, galima įgyti tuos pačius visuotinius ir dalinius atlaisus, kaip ir tikrajame Liurde, Prancūzijoje, kur prieš 100 metų apsiereikė Dievo Motina.

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIĄS.
Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.
SUBSCRIPTION RATES
Domestic yearly \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$5.50
Half year \$3.50
Foreign \$6.50
PRENUMERATOS KAINA
Amerikoje metams \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$5.50
Pusei metų \$3.50
Užsienyje \$6.50
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Šraipiniai ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7281

“Mes turėjome teisę juos naikinti...”

Ulme, Vokietijoje, sprendžiama byla masinio Lietuvos gyventojų žudymo. Teisiams praėjusio karo vokiečių slaptosios policijos (Gestapo) ir nacių partijos smogiamojo dailinio (SS) pareigūnai, veikę Tilžėje, Klaipėdos krašte ir Žemaitijoje. Byla iškelta dešimčiai asmenų, iš kurių svarbiausi kaltininkai yra Fischer-Schweder, buvęs policijos vadas Tilžėje, ir Hans Boehme, ano meto saugumo policijos Tilžės rajono vedėjas. Iš lietuvių teisman patrauktas Povilas Lukys, buvęs policijos pareigūnas Kretingoje. Visi dešimt kaltinami už nužudymą 5186 žmonių. Byla pradėta balandžio 28. Šiuo metu apklausinėjami kaltinamieji ir liudininkai.

Karo kriminalistų byla, kokia dabar sprendžiama Ulme, nėra nei pati didžioji nei pirmoji, nėra nei paskutinė. Pati didžioji buvo Niurnberge, kai buvo teisiams aukštieji nacių partijos, vyriausybės ir karo vadai. Po to buvo visa eilė mažesnių bylų pačioje Vokietijoje, Prancūzijoje, Sovietų Sąjungoje... Visos tos bylos buvo iškeltos už masinį žmonių žudymą kacetuose arba suimtųjų šaudymą. Kaltinti vokiečiai naciai ir jų talkininkai, nes šie buvo pralaimėję karą. Bolševikai, išėję laimėtojai, ligi šiol teisman nebūvo ir nėra traukiami, nors bolševikų rankom išžudytų ir užkankintų žmonių skaičius nėra nei kiek mažesnis, kaip ir žuvusių nuo vokiečių nacių kulkos ir kankynių. Labai svarbu dar ir tai, kad masinis žmonių žudymas buvo pradėtas bolševikų, likviduojant lenkų belaisvius Katyne ir išžudant daug lietuvių 1941 metais Proveniškiose, Rainių miškelyje, Panevėžyje ir kitur. Žmonių žudymas ir kankinimas Sovietų Sąjungoje nei dabar nėra lioptas. Ką tada reiškia Ulmo teismas?

Liudininkai ir patys kaltinamieji tame teisme parodo, kad Sovietų Sąjungoje vykdytos žmogžudystės buvo užkrečiamos, demoralizuojančios. Kaltinamasis Fischer-Schweder brutaliai pareiškė: “Jei Stalinas žudė inteligentus, tai ir mes turėjome teisę juos naikinti”. Teismo pirmininkas gerai jam atsakė: “Tai moralškai nusmukusiųjų pasiteisinimas. Taip teiseišanant, nebūtų galima nieko nubausti. Kiekvienas eilinis žmogžudys galėtų gintis: negalite manęs smerkti, jei kiti žmogžudžiai nėra dar pagauti”.

Nusmukusių moralę rodo dar ir tai, kad kaltinamieji Fischer ir Boehme pareiškė, jog jie, žudydami žmones, neįtautė jokių sąžinės priekaištų ir jokios atsakomybės. Esą nebuvę “madroje sąžinės balso klausytis”. Jie ir dabar nekitaip pasielgtų, jeigu susidarytų panaši padėtis. Tai jau nuožmniai, nebe žmonės.

Lietuviams Ulmo teisme nerota suversti kaltę, kad jie, civiliai, šaudė į vokiečių kariuomenę; už tai ir buvę šaudomi. Taip teisinosi kaltinamieji. Tačiau liudininkai, vokiečių karininkai (gen. Wodring, pulk. Richter), nurodė, kad tai netiesa: Lietuvos gyventojai vokiečių kariuomenę sutikė draugiškai, kaip išvaduotoją iš bolševikų teroro. Pasipriešinimo nesutikta nė iš žydu, kurių daugiausia sušaudyta. Liudininkai parodė, kad žydu šaudymas buvo suplanuotas Berlyne jau iš anksto. Yra žinoma, kad daug lietuvių stengėsi žydu ginti ir slėpti, patys nukentėdami.

Ši byla rodo, kad ir po daugelio metų nekaltas kraujas atsiliepia ir ieško kaltininkų. Jų buvo daug tarp nacių, jų yra daug tarp bolševikų. Ir šie kada nors susilauks teismo, nes kada tariasi turįs teisę kitus naikinti, neišvengs savo sunaikinimo.

Maskvoje praėjusią vasarą buvo jaunimo festivalis. Vienas kitas būrelis jaunimo dalyvavo iš laisvųjų kraštų. Ta proga pasidairyti po Maskvą buvo nuvykęs švedų žurnalistas Gunnar D. Kumlien. Jis buvo jau apvažiavęs JAV, Kanadą, Afriką, Arabiją, visą Europą. Vengrų sukilimo metus buvo Budapešte. Tokiam patyrusiam žurnalistinei bet kuriame pasaulio mieste negalėjo būti klaidu. Tačiau jis dėjosi paklydęs Maskvoje ir emė teirautis, kaip išeiti į Raudonąją aikštę. Jam nogėjosi pasikalbėti su gatvės žmonėmis. Ruskeliai mieliai rodė kelią, nes festivalio metu buvo įsakytas su svetimšaliais apsieiti paslaugiai.

Vienoje gatvės sankryžoje kelio bekliausiai, prijėję žilstelėjęs ir sunkinęs žmogus. Jis kitus nustūmė į šalį pareiškęs, kad einas ton pusėn ir galėsiąs nuvesti į Raudonąją aikštę. Nei vardo nei pavardės nesisakė. Vilkėjo nudėvėtą ir sulopytą švarką. Pro atlapus matės sudriksę purvini viršutiniai marškiniai. Apatinių neturėjo. Batai buvo užsiritę ir prasizijoje. Galėjai jį palaikyti valkata ar girtuokliu, bet paėjus keletą žingsnių ir atitokus nuo kitų, tas žmogus prabilo dailiai angliskai:

“Ar tamsta esi tikras, kad išėjus iš viešbučio niekas nesekė iš paskos?” — paklausė. “Vadinasi, tamsta mane sekė, apsimetęs driskium?”

Žmogus stabtelėjo ir aštriai pasižiūrėjo tirdamas: “Esu iš pietų Afrikos. Ten dar mažą mane išvežė po Spalio revoliucijos. Ten ir angliskai pramokau, išėjęs aukštuosius mokslus”.

“Tai kaip atsiradote Maskvoje? Festivalis patraukė”.

“Geras festivalis po dešimties metų katgoros Sibire. Buvau parvykęs giminių lankyti. Sakė, nieko pikto neatsitiksią ir galėsiąs grįžti. O atsitiko... Grįžau iš Sibiro. Ar tamsta žinai, ką reiškia grįžti iš Sibiro?”

SOVIETIJOS RAUPSUOTI

“Kas buvo Sibire ir nemirė, o grįžo, — kalbėjo jis toliau, — čia sutinkantys su išplėtom akim. Jis rodosi kitem nereikalingas, pavojingas, raupsuotas. Bet tokių Sovietų Sąjungoje yra tūkstančiai. Tai bedarbiai, kurių neregistruoja. Oficialiai mūsų nėra gyvųjų tarpe. Nėra mums darbo nei buto. Gyvenu pas gimines su visa jų šeima vienam kambary. Kitame kambaryje gyvena kita šeima. Mums bendra virtuvė ir bendra išvietė. Tai normalus gyvenimas daugumos rusų. Darbą reikia susirasti pačiam. Bet kokį dar-

Žmogus iš Sibiro

■ Žmogus iš Sibiro kalbėjo gražiai angliskai ■ Naujųjų laikų raupsuotieji Sovietų Sąjungoje ■ Kada gyvybė priklauso nuo pinigines? ■ Žmonės žudosi, bet niekas nežino ■ Kodėl žmogui veidai Rusijoje tokie akmeniniai? ■ Kaip gyvenama purvinam Maskvos priemiesty ■ Visi kalti dėl to, kad bolševikų valdžia nepasitiki nieku ■ Setoniškas būdas žmones laikyti ramybėje ir paklusnybėje.

bą už menką atlyginimą, kad galėtum šiaip taip pramisti ir nepatekti vėl į Sibirą. Kai kurie vėl grįžta Sibiran iš desperacijų. Aš užsikabinau už vertimų iš anglų kalbos ir į anglų kalbą. Prašau išitikinti”. Jis parodė angliskai rašytą propagandinį lapelį. “Aišku? Dėl duonos kashino turiu pardavinėti savo anglų kalbos mokėjimą, turiu mulkinti kitus anapus Rusijos sienos. Ar ten žino, kas svetimom kalbom prirašo apie Sovietų Sąjungą gražiausių pagyrimų? Raupsuotieji žmonės iš Sibiro....

BAISI VAGYSTĖ

“Prieš metus man buvo pavogę piniginę. Ar tamsta supranti, ką tai reiškia? Nepagalvokite apie pinigus. Pinigus pamesti ar būti apvogtam dar nedidelė nelaimė. Bet netekti asmens dokumentų, o ypač darbo kortelės — tai pavojus gyvybei! Darbo jau niekur nebebus. Nusiminęs galvojau nusizudyti. Tai yra nepavojingiausias būdas pasitraukti iš gyvenimo. Niekam nepadarai skriaudos, niekam nepalieki kaltės. Dėl to Sovietų Sąjungoje labai daug žmonių žudosi. Jei laisvas

pasaulis žinotų statistiką, jam plaukai ant galvos atsistotų”

“Kitą dieną pinigine atsirado. Atnešė pažįstamas žmogus, sakęsis radęs viešoje išvietėje. Ar tamsta patikėtum, kad jis ten ją rado? Aš turėjau patikėti. Pinigų trūko—savaime supranta. Trūko ir kai kurių dokumentų. Veltui bandžiau gauti kitus. Čia biurokratija tokia kurti, kad ji nieko negirdi ir niekas jos neįduoda, ypač tie, kurie yra buvę Sibire”.

VEIDO ISRAIŠKA

Kai įsiai man tai pasakojo, mudu, be abejo, nepasiekėme iš karto Raudonosios aikštės. Mes braidžiojomė miesto pakraščiais, važiuovė tuščias tramvajais, vaikščiojome upės atkrantėmis, tai vėl įsimaįsdyvome į minią Gorkio aikštėje ar tirštesnėje gatvėje, sustodami prie krautuvių. Žmogus iš Sibiro vis dairėsi į šalį, vis mane įspėjinėjo:

“Tamsta per daug raukaisi arba įtartinaį šypsaisi. Čia būdamas valdyki savo veido išraišką. Gali kas iš šalies pamanyti, kad iš šio krašto juokiesi arba valdžią kritikuoji”.

“Ko taip išžiūrėjote į tą pastatą? Eime! Gali kas pamanyti, kad šnipinėjate, norite gerai įsiminti, kaip pastatyta ir kuriam tikslui. Būkite atsargus!”

“Prašau daugiau netaksnoti man per petį. Gali kas iš paskos eiti ir pamanyti, kad mudu seni pažįstami. Aš tamstą pirmą kartą sutikau, esi svetimas”.

“Ar esate tikras, kad mudviejų niekas neseka? — jis vėl paklausė. — Antai tie du žmones su veltinėm kepurėm atrodo labai įtartini. Sėskime į tramvajų! Jis važiuoja beveik tuščias”.

MASKVOS PRIEMIESTY

Kur pasibaigia plačios Maskvos gatvės ir sustoja tramvajai, prasideda vargingos darbo žmonių lušnos. Gi tose trobikėse tokia spūstis, kokios nerasi niekur pasaulyje. Žmonės grūdasi vieni kitiem ant galvos. Aplinkui pilka, balota ir

Bostone birželio 27-28 susirenka ketvirtas Amerikos lietuvių kongresas

Ketvirtasis Amerikos lietuvių kongresas susirenka Bostone birželio 27 ir 28. Kongresą organizuoja Amerikos Lietuvių Taryba. Vietoje ruošos darbus atlieka Bostone Alto skyrius.

Kongreso pradžios proga penktadienį, birželio 27 d., 8 val. ryto bus pamaldos šv. Petro liet. parapijos bažnyčioje. Pamaldas laikys ir pamokslą pasakys svečias iš Romos vysk. V. Padolskis.

Kongreso posėdžiai bus pradėti 10 val. ryto Statlerio viešbutyje. Pirmą dieną bus Alto vadovybės. Vliko pirm. dr. A. Trimako bei Lietuvos Laisvės

Komiteto pirm. V. Sidzikausko pranešimai.

Šeštadienį, birželio 28, bus svarstomi būdai, kaip geriau veikti JAV viešąją opinią ir vyriausybę, kad būtų pagreitinatas Lietuvos bylos mums palankus sprendimas. Taip pat bus apsvarstyti Alto veiklos plėtimo klausimai ir išrinkta nauja Amerikos Lietuvių Taryba.

Kongresas baigiamas birželio 28 d. 7 val. vak. bankietis Statlerio viešbuty. Pagrindines kalbas pasakys sen. John F. Kennedy ir Lietuvos atstovas J. Kajeckas. Dalyvaus gub. Furcolo, miesto galva Hynes, Kongreso daugumos vadas McCormack ir eilė kitų žymių asmenų.

Meninę programą atlieka solistai St. Daugėlienė ir St. Liepas. Akompanuoja muz. J. Gaidelis. Tautinių šokių šoka O. Ivaškienės vedama grupė.

Visi N. Anglijos ir kaimyninių valatybių lietuviai prašomi parodyti ypatingo dėmesio kongresui, kuris pirmą kartą įvyksta Bostone. Daug delegatų laukiame iš visų JAV lietuvių kolonijų, bet suprantama, kad daugiausia jų laukiama iš N. Anglijos, New Yorko, New Jersey ir kitų artimesnių valstybių. Bus atstovų net ir iš Los Angeles.

SEN. JOHN KENNEDY

Bostono Alto skyrius

riką 1468, Oną 1476 ir Barborą 1478. Visos dukros išleistos už vokiečių kunigaikščių: Jadvyga nutekėjo Bavarijon, Sofija — Brandenburgan, Elzbieta — Silezijon, Ona — Pamarin ir Barborą — Saksonijon, kur jos motina buvo numarinusi savo sužadėtinį kunigaikštį Fridrichą ir dėl to tekusi karaliui Kazimierui, kad likimas jai lemtų būti “karalių motina”. Keturi jos sūnūs pasiekė karališkųjų sostų: Vladislovas tapo Čekijos ir Vengrijos karalium (1471—1490—1516), Jonas Albertas — Lenkijos (1492—1501), Aleksandras — Lietuvos ir Lenkijos (1492—1501—1506) ir Zygmantas — taip pat Lietuvos ir Lenkijos (1506—1548). Fridrichas buvo Lenkijos kardinolas (1493—1503) su karališkos didybės poaukščiu. Tiktaį Kazimieras vienintelis iš savo brolių ir seserų liko be žemiškojo vainiko, rodos, tam, kad tai nepakliudytų iškilti altoriuje su Šventojo aureole. Tačiau tik trumpas gyvenimas, nukirstas džiovos, pakliudė jam atsirasti tėvo vietoje, kuriai buvo ruošiamas, kal žygių ir Vengriją nuėjo vėjais, o vyresnis brolis muistėsi Čekijoje. Tėvo patarėjai galėjo būti tuo tik patenkinti, nes jie buvo gailinęsi, kad toks gabus sūnus išleidžiamas sevtur. Grįžus namo, kad ir nevainikuotam, po tėvo mirties turėjo gauti Lenkijos vainiką pačioje Krokovoje, kur augo ir brendo nuo pirmųjų savo dienų. Sv. Kazimierui tebuvo 13 metų, tai jis turėjo dar pasimokyti kartu su jaunesniais savo broliais. Karinė išvyka Vengrijon buvo jo mokymąsi nutraukusi.

Kazimiero sūnams mokyti pradžioje buvo pateltki broliai Sidloveckiai — Mikalojus ir Stanislovas. Pastarasis, Vavelio pilies Krokovoje užvaizda, lydėjo sv. Kazimierą į Vengriją. Vyriausias jo sūnus, kun. Jonas Sidloveckis, manoma, yra surašęs taisykles, kaip karalaitį reikia ugdyti geru valdovu. Karaliaus rūmų mokytojas (magister curiae) turėjo vaiką mankštinti ir grūdinti, anksti kelti, kvėpti pamaldumo ir kuklumo, mokyti susivaldymo, nuosaikumo ir

teisungumo, nukreipti nuo karaliaus pataikūnų ir suvesti su išmintingais žmonėmis. Tai buvo auklėjamoji, ne lavinamoji programa. Lavinimo daugiau rūpinosi Krokovo kan. Jonas Dlugošius — karaliaus rūmų mokytojas ir auklėtojas (magister et instructor), kuris apie tryliką metų (1467—1480) švietė sv. Kazimierą, Joną Albertą ir Aleksandrą. Kazimierą tasai kannauninkas, ano meto žymus lenkų istorikas kronistas, apibūdino, kaip “puikų, retų gabumų ir nuostabaus mokslumo” jaunuolį. Išmokė jį rašyti gotiška braiža, labai panašia į savąją; pralavino skaityti ir gerai suprasti bet kuriuos lotyniškų tekstus, sakyti kalbas lotyniskai ir lenkiškai. Ypač daug dėmesio kreipė į stilių, kurį sv. Kazimieras parodo savo kalbos ir laiškuose, sugebėdamas rasti žodžių, “tiek kilnių, kiek jų buvo galima pasakyti” (A. Contarini).

Kan. Jonas Dlugošius savo auklėtiniai dar pabėrė žinių iš praeities, nes pats ja domėjosi ir rašė Lenkijos istoriją, kad senolių “žygių garbingumas nebūtų užmiršties užklotas”. Bet kiek jis klostė praeitį Lietuvos, to “neturtingo krašto pelkių, ežerų, miškų ir didelių šalių”, tai jo lūpos lietuvių garbingiems žygiams turėjo būti vėsios. Prisunkę tendencijos dyvasios savo globėjo ir mokytojo vysk. Zbignievo Olesnickio, aitraus priešo savarankios Vytauto politikos, kan. J. Dlugošius taip pat buvo priešiškai nusiteikęs Lietuvos savarankumui ir savo istorijoje (Historia Polonica) kone visus Lietuvos valdovus atparė neigiamai; darė priekaištų net ir pačiam sv. Kazimiero tėvui. Sv. Kazimieras geriau Lietuvą pažino tiktaį pats, kai su tėvu ją lankė ir joje kurį laiką gyveno.

Ar Lenkijoje buvo lietuviškai mokomas sv. Kazimieras, nėra jokios žinios. Vargu apsiriktume sakydami, kad Krokovoje, išskyrus tėvą, nebuvo kam lietuviško žodžio pratarti, nes santykiai su Lietuva tebebuvo įtemti, o karalaitis buvo ugdomas Vengrijai. Turėjęs ten susidurti su vokiška kultūra buvo gerai pamokytas

nešvaru. Seniai vos pajuda, vaikai — daugumoje rachitikai. “Prašau tik nefotografuoti! Niekam negalėsite parodyti ir niekas tam nepatikės. Jūsų spaudoje tuojau būtų paskelbta, kad tai falsifikacija, kad tai iš kapitalistinio miesto.... Bet tokių fotografijų nė neparsivėsite. Esu tikras. Geriau neturėti nemalonusų.”

“Aš norėčiau užteiti į aną tvartą, aplankyti bent vieną darbininko šeimą” — pasakiau.

“Gink Dieve, ar jūs iš proto išėjote? Tai prašiau maro toks apsilankymas. Ar norite žmones pražudyti? Jūsų niekas ir neišleis, nei mano paties gimines”.

VELNIŠKA ELGSENA

Gerai, neisime, — atsakiau, — nežudysime. Bet kodėl Rusijoje žmones vargu žudomi? Kuo kalti tie susisukę seniai, sukrypę vaikai?”

“Kuo kalti? Čia niekas nekaltas ir visi kalti. Visi kalti dėl to, kad valdžia nepasitiki nieku. Ji siekia, kad žmonės alkio, skurdo ir grūsties būtų prie žemės priploti. Taj velniška elgsena! Negi tamsta nežinai, kad alkiau ir skurdu gali žmogų geriausiai valdyti? Tu gali jį spirti koja, bet jei duosi duonos plutelį, jis bučiuos tavo batą. O jeigu nori pilkąją masę suvaldyti, grūsk ją į ankštus butus. Kad čia pagyventum, pamatytum, kas iš to daros. Barasi tėvai su vaikais, šeima su šeima, vienas kambarys su kitu, vienas namo aukštus su antru. Kolojiamasi ir baramasis dėl guolio po laiptais, dėl virtuvės, dėl išėinamosios, dėl paprastos skardinės, kurią kažkas prakurde. Vieni kitus skundžia, įdavinėja, pranešinėja. Anas senis vakare iš kažkur parvilkio žabų glėbį.... Reikia pranešti milicijai. Anoji kaimynė, nestovėjusi eilėje prie krautuvių, iš kažkur parsitempė visą arbužą. Reikia pranešti. Ta mergina nežinia iš kur gavo dailią skarele. Tokių čia reta.... Reikia pranešti. Pavydas, skundai, rietynės užima visą laiką. O dar pilvas gurgia.... Ar tamsta manai, kad tiem žmonėm rūpi, kas darosi Kremliuje arba pasaulio politikoje? Visi jie pririšti prie grandinės kaip šunes, išalkę ir suskurdę šunes, kurie tėsidauro numesto kaulo.... Taip lengva valdyti. Tik prašau to niekam nesyktyti

(Kitame numeryje bus apie perversmo neįmanomumą Rusijoje, “raudonus dievus”, sovietinę buržuaziją, studentus, karveivis ir prof. Pavlova šunį).

Simas Suziedėlis

Sv. KAZIMIERAS tėvų politikoj

(3)

Vengrijoje karui nepavykus, Kazimierui teko vieną savo sūnų iš susidarosios painingos išjungti (1474) ir remtis tiktaį Vladislovu, Čekijos karalium siekiant jį išlaikyti pačioje Čekijoje ir įsodinti Vengrijoje. Korvinas prasiiverzdavo iki Lenkijos žemių ir jas nuoniokodavo. Elzbieta stengėsi tą “akižagą” suvaldyti savo moteriška politika, šaukdamosi pasipirties dėdes Fridricho, o savo dukras leisdama už vokiečių kunigaikščių; bet tai nedaug ką gelbėjo. Tiktaį Motiejui Korvinui mirus (1490), užsibaigė tos raizgnės: Vladislovas Kazimieraitis atsilaikė Čekijoje ir atsėdėjo Vengrijoje, nubloškęs į šalį savo brolių Joną Albertą. Sv. Kazimieras tada jau buvo miręs.

Žygiui į Vengriją nenusisėkus, sv. Kazimieras buvo išjungtas iš dinastinės savo tėvo ir motinos politikos. Tėvai daugiau jau nebebandė savo sūnaus svetur įsodinti. Tam pakako kitų vaikų.

Vavelio pilies karališkoji lingė Kazimierui ir Elzbietai buvo išsūpavusi 11 vaikų: Vladislovą 1456, Jadvygą 1457, sv. Kazimierą 1458; Joną Albertą 1459; Aleksandrą 1461; Sofiją 1464, Elzbieta 1466, Zygmantą 1467, Frid-

(Bus daugiau)

LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO KELIŲ BEIEŠKANT

Lietuviškojo jaunimo tautinio sąmoninimo ir jo lietuviybės išlaikymo klausimas visų rimtai galvojančių lietuvių tarpe keičia didelio susirūpinimo. Spauda ir lietuvių organizacijos gyvai gvildena šį reikalą. Taip pat didelio susidomėjimo rodo ir tos lietuvių įstaigos kurios tiesiog yra pašauktos auklėti ir mokyti lietuvių jaunuomenę.

Preiži penkerius metus yra įsisteigęs **Lietuvių Seserų Instituto** studijuoti liuanistinio auklėjimo ir lietuviybės išlaikymo klausimus. Tam tikslui kasmet yra rengiami liuanistiniai vasaros kursai, į kuriuos atvyksta iš kiekvienos kongregacijos po 10 atstovų, kviečiami specialistai lektoriai, rengiamos parodomosios pamokos, vyksta gyvos diskusijos tautinio auklėjimo klausimais.

Siemiet Lietuvių Seserų Instituto liuanistiniai vasaros kursai vyksta birželio 15-22, Putnam, Conn. Juose dalyvauja 10 Šv. Kazimiero kongregacijos seserų, 10 Nukryžiuotojo Jėzaus seserų, 4 Šv. Pranciškaus kongregacijos ir 10 Nekalto Pr. kongregacijos seserų. Kursų vadovės yra Nek. Pr. kongregacijos sesuo M. Paulė ir sesuo M. Bernarda, žinomos mergaičių vasaros stovyklų organizatorės ir vadovės. Kursų tikslas išsiaiškinti lietuviškas mokytojos pareigas už klasės ribų, imant pagrindu popiežiaus Pijaus XII pasakytą kalbą 1953 metais tarptautiniam folkrositų suvažiavimui Nicoje. Kaip praktiškas šio uždavinio pritaikymas, imama Nek. Pr. seserų organizuojama vasaros mergaičių stovykla.

Lietuvių Seserų Instituto studijų proga

Birželio 15 vakare įvyko kursų atidarymas

Paminklinėje Marijos šventovėje prel. Pr. Juras pasakė turiningą, pagrįstą Šv. Rašto ir šventųjų posakiais, patriotišką pamokslą, nurodydamas seserų kaip jaunimo auklėtojų ir mokytojų pareigas religinėje ir tautinėje srityje. Po palaiminimo Šv. Sakramentu salėje po bažnyčia vyko antroji atidarymo dalis. Prof. kun. St. Yla atkalbėjo maldą į Šiluvos Mariją. Sveikinimo žodi tarė prel. Pr. Juras. Skaučių Seserijos, Ateitininkų Federacijos ir Lietuvių Bendruomenės Tarybos vardu kursų sveikino prof. kun. St. Yla. Nek. Pr. Kongregacijos vardu kalbėjo motina M. Aloyza.

Po sveikinimų auditorijai buvo pristatytas aktorius V. Žukauskas, kuris paskaitė keletą poezijos dalykėlių iš Maironio Naujosios Lietuvos, Inčūros "Lietuva" ir atliko keletą linksmų dalykėlių, jaukiai nuteikdamas auditoriją. Atidarymo iškilmės baigtos giesme "Marija, Marija". Kursų metu per visas dienas V. Žukauskas turės paskaitas vaidybos reikalui. Kun. V. Cukuras sakitys lietuvių literatūros klausimais; dr. A. Sidlauskaitė — jaunimo psichologijos klausimais, Sesuo M. Paulė ir Sesuo M. Bernarda supažindins su tautiniais žaidimais, Sesuo M. Veronika ir Sesuo M. Margarita — su rankdarbiais, Prof. St. Yla skaitys apie Marijos apsišėkimą Šiluvoje, kun. R. Krasauskas — apie šv. Kazimiečių stovyklą.

Vieną vakarą numatytas smuikininko Iz. Vasiliuno koncertas, kitais vakarais numatyti laužai ir literatūrinės valandėlės. Birželio 20 bus Lietuvos kovotojų pagerbimo vakaras. Sekmadienį, birželio 22, kursas aplankys Norwicho vyskupas B. Flanagan.

Paskaitų salė kukliai bet meniškai dekoruota. Ant stalų išdėliotos liuanistiniais klausimais knygos. Iš viso justai graži, pakili nuotaika, didelis susidomėjimas gyvastingais savo tautos likimo reikalais.

Šia proga tenka tik palinkėti pasisemti naudingų žinių ir naujais mokslo metais naujom gairėm testū mūsų jaunųjų švietimo darbą.

Pr.

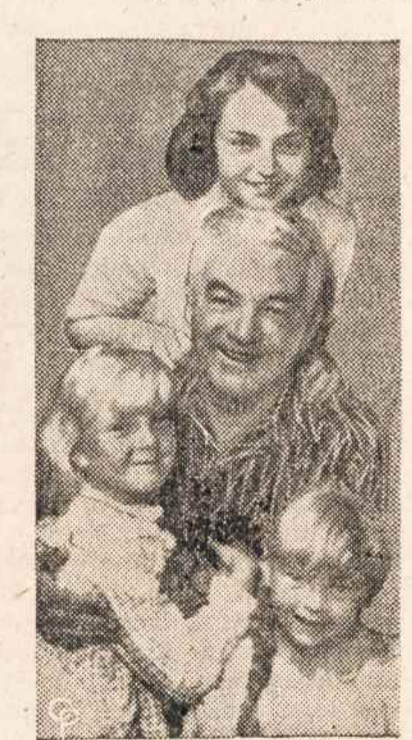
HELIKOPTERIS panaudotas kaip kėlimo kranas Londone, Anglijoje, stant Gatwick aerodromo švityrį. Su paprastu kranu stant, būtų reikėję prakirsti mišką.

DR. K. OSTRASKO DISERTACIJA APIE J. BILIŪNĄ

Birželio 11 Kostas Ostrauskas Pensylvanijos universitete gavo filosofijos daktaro (Ph. D.) laipsnį už liuanistinę disertaciją — kritišką Jono Biliūno korespondencijos ir kitos rankraštinės medžiagos iš dr. J. Šaulio archyvo parengimą spaudai su gausiais paaiškinimais ir pastabomis.

K. Ostrauskui bebaigiant parengti disertaciją, 3 Biliūno ir 5 Biliūnienės laiški buvo paskelbti Lietuvoje išleistame Biliūno raštų 2 tomu rinkinyje. Būtų labai pageidautina, kad K. Ostrausko disertacija būtų išspausdinta ne tik dėl savo vertingų pastabų, bet ypač dėl to, kad Biliūno laiški pateikti iš pačių originalų, o ne iš daugiau ar mažiau patikimų nuorašų. Be to, Biliūno raštuose paskelbtieji laiški yra kiek pacenzūruoti, išleidžiant paskiras vietas ir kai kurias bolševikiniam režimui neparankias pavardes.

Kostas Ostrauskas gimė 1926 balandžio 5 Veiveriuose. Nuo 6 metų amžiaus gyveno Kaune. Čia lankė Šančių gimnaziją, bet dėl karo įvykių baigti gavo jau Liubeko lietuviškąją tremtinių stovyklos gimnaziją 1946. Po to, Pabaltijo universitete (Hamburge, o paskiau Pinneberge) studijavo lietuvių literatūrą, liuanistinių paskaitų klausydamas pas Mykolą ir Vaclovą Biržiškas, E. Fraenkelį, P. Joniką, V. Maciūną, K. Avizonį, J. Balį

ANDRIJA ARTUKOVIC, 58, 11 pas, karo aukštas valdininkas Kroatijoje, su savo vaikais Los Angeles. Titi reikalauja jį išduoti kaip kriminalinį nusikaltėlį, o jis amerikiečių teisme aiškinasi, kad esąs nekaltas.

Philadelphia, Pa.

ir J. Puziną. Išklauses pilną reguliavimo nustatytą kursą, baigiamųjų egzaminų betgi nespėjo išlaikyti dėl emigravimo Amerikoje 1949. Studijas tęsė Amerikoje, 1950 įstojes Pensylvanijos universitetan, kur slavų ir baltų literatūros skyriuje klause V. Krėvės, A. Salio ir A. Senno paskaitu, o drauge ir kai kurių vokiečių literatūros istorijos kursų germanistikos skyriuje. Šalia kitų dalykų K. Ostrauskui teko išklausti bene vienintelį iš viso kartą Krėvės skaitytą akademinį naujosios lietuvių literatūros kursą (tik Lietuvos tiek ir Pensylvanijos univ. Krėvė dėstė slavistiką). K. Ostrauskas ketina paskelbti bent svarbesnes tų paskaitų užrašų vietas, nes jos labai įdomios Krėvės pažiūroms ir paskirus lietuvių literatūros faktus apibūdinti.

1952 K. Ostrauskas baigė Pensylvanijos universitetą magistro laipsniu ir pradėjo rengti disertaciją. Nuo 1952 dirba Pensylvanojs univ. bibliotekoje ir pastaruoju metu buvo paskirtas muzikos skyriaus bibliotekos vedėju. Yra vedęs buv. Pabaltijo universiteto studentę Danutę Valaitę ir augina 3 metų sūnelį Darių. Eilę straipsnių literatūriniais klausimais K. Ostrauskas yra paskelbęs Aiduose, Literatūros Lankuose, Lituanojs žurnale. Taip pat yra uolus Lietuvių Enciklopedijos muzikos skyriaus bendradarbis. Skaitė nemaža paskaitų ypač studentų suvažiavimuose ir kt.

Literatūrinėje kūryboje K. Ostrauskas yra pasirinkęs dramą, taigi tą žanrą, kuriam rečiau kas iš mūsų rašytojų specialiai atsideda. Jo drama "Karnarėlė" (šiuo metu spausdinama) rež. V. Valiuko buvo paskaityta Čikagoje 1956. Literatūros Lankuose (Nr. 4 1954) yra paskelbęs dramatinį škiečią "Pypkę" ir Gabijos almanache 1954 dramos "Grįžo 1960" fragmentą.

K. Ostrausko polinkį į dramą sustiprino dalyvavimas Kaino jaunimo teatre. Pabaltijo universitete bestudijuodamas, K. Ostrauskas surengė skaitytinius Krėvės "Šarūno" ir Sruogos "Baisiosios nakties" spektaklius, pritaikydamas tekstą, surežisuodamas ir pats atlikdamas pagrindinius vaidmenis.

Pabaltijo universitete pas Kauno operos solistą V. Ivanaušką, o taip pat Hamburge pas žymią dainavimo mokytoją Dolores Hayden K. Ostrauskas studijavo dainavimą ir nekartą yra dalyvavęs įvairiuose tremtinių stovyklų koncertuose ir kituose vakaruose.

Sveikindami naująjį daktarą, drauge džiaugiamės, kad mūsų negausių tremties liuanistų tarpan ateina rimtai mokliškai pasirengusi pajėga, tuobrangesnė, kad dabar mūsų jaunimas beveik visuotinai pasirenka savo studijoms vad. "praktiškuosius" dalykus.

V.M.

"Varpas"

neperiodinis, dvigubo dydžio žurnalas, spausdinamas Lietuvių Enciklopedijos spaustuveje Bostone, Mass., išeis birželio mėnesį. Svarbiausiosios turino tezės esančios šios:

Vinco Kudirkos šimtmetis, Nepriklausoma ir paverpta Lietuva. Mūsų jaun. sukūriai. Tarpautiniai vyksmai ir Liet. Tie, kurie gyveno. Spaudoje ir knygoje. Kiekvieno klausimu yra po kelius straipsnius. Žurnalo dydis apie 200 psl. Jame rašo šie autoriai: J. Audėnas, V. Butrimas, V. Čižūnas, dr. J. Gimbutas, prof. V. Kanauka, prof. S. Kolupaila, A. Lansbergis, dr. B. Mačiūka, dr. prof. D. Krivickas, dr. J. Pajautis, L. Sabaliūnas, J. Šmulskstys ir prof. J. Žilevičius. Žurnalą leidžia Varpininkų Leidinių Fondas.

Kuris iš jų vagis?

Mažo kaimelio ganyklose pradėjo dingti avys. Matyti, buvo koks vagis išisukęs. Kaimo seniūnas sušaukė visus vyrus pasitarti. Beprasidėjusiant jie pamatė savo tarpe ir piemenį "O ko tau čia reikia? — paklausė seniūnas. — Turį avis saugoti nuo vagies". "O kas jas vogs, jeigu visi čia susirinkote".

Patiekalas be plunksnų Ūkininkas, atvykęs į miestą ir užėjęs į valgyklą, užsisakė vištienos. Kai jam atnešė, jis tarė patarnautojui: "Tai, vadinasi, višta. Čia gi tik oda ir kaulai". "O kaip būti? — paklausė patarnautojas. — Su plunksnomis mes paukščių į stala nerušame".

VASAROTOJAMS

TRAKU vasarvietė, gražioje gamtos apylinkėje, prie Andrieo ežero, Thompson, Conn. yra geriausia N. Anglijoj ieškantiems ramumo ir gero poilsio. Žuvingas ežeras, paprasti ir motoriniai laiveliai teikia geras meškeriojimo sąlygas. Erdvūs miegamieji; dideli laisvalaikiams kambariai; televizija. Žaidimai. Maudymasis vietoje ar motorlaiviais persikėlus valstybiniame Andrieo paplūdimyje. Virtuvė vedama prietyrus lietuvių virėjų. Kaina: maistas ir kambarys asmeniui \$35.00 savaitel.

J. PAKNYS

Box 126, Thompson, Conn. Tel. Putnam-Walnut 3-2836

NAUJA PUIKI VASARVIETĖ

Labai graži gamta, pušynai, žalumynai
Visai arti pajūris, šiltas vanduo, patogus paplūdimys

Erdvūs jaukiai įrengti kambariai

Geros sąlygos vandens sportui, žuklavimui, tenisui, golfui, pasišokimui

Įvairus ir sveikas maistas

Ideali vieta vasaroti šeimoms ir atskiriems asmenims
Vasarvietės savininkai maloniai kviečia visus atsilankyti ir geroje aplinkoje pailsėti.

PRASOME KREIPTIS ŠIUO ADRESU:

STASYS LUSYS

105 Grand Street, Brooklyn 11, New York
Telefonas: EVERgreen 7-5576

arba

COLONIAL INN, MONUMENT BEACH

Beach St.

Cape Cod, Mass.

Norite geros—meniškos fotografijos

portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių WKOX, 1190 kilocycles Framingham, Mass.

Kultūrinė Radio Programa Sekmadieniais nuo 8 val. iki 9 val. ryte

VEDEJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUniper 6-7209

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.

Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai iduokite ar išsiųskite vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — O. Ivaskai, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1449; SOuth Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8533.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA. 1550 kilocycles KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

KUR GERIAUSIAI PRALEISTI ATOSTOGAS?

Aišku, kad geriausiame Cape Cod Osterville, Mass. kurorte, naujai atidarytoje lietuviškoje viloje

AUDRONE

87 East Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass.

Istaigingi vilai, erdvūs kambariai, 5 vonios, didelis salionas ir valgomas kambarys. 2 dengtos verandos, kur ir blogam orui esant galima įdomiai praleisti laiką ir pailsėti. Puikus 2 akry privatus parkas—pušynas. Atviros jūros šiltas Craigville—Long Beach paplūdimys vos tik 5 min. keliu.

Geras lietuviškas maistas ir aplinkuma

KAINOS MINIMALIOS — \$40-\$50 DOL. ASM.

Vaikams iki 10 m. pusė kainos. Studentams nuolaida. Lengvai pasiekiami visom susisiekimo priemonėm. LEKTUVU iki Hyannis. TRAUKINIŲ iki W. Barnstable (arba Hyannis). AUTO Route 6 iki R-149 ir iki Osterville Cape Cod, Mass.

Kreipitis anksto (nuo gegužės 1 d.):

AUDRONE, c/o Dr. E. Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

SCHENECTADY, N. Y.

Kun. Alfonsas Petraitis, šv. Kryžiaus lietuvių parapijos administratorius, birželio 15 atšventė sidabrinį kinigystės jubiliejų.

Po iškilmingų mišių bažnyčioje, sekė puikiai organizuotas pobūvis parapijos salėje.

ATHOL, MASS.

Birželio 12 po ilgos ligos mirė Emilija Tamošiūnienė-Petruskaitė, gyvenusi 4 Charles St. Buvo gimusi 1881 birželio mėn. Vabalninko parapijoje; i Ameriką atvyko 1901 ir apsigyveno Athol, Mass. Kitais metais ištekojo už a.a. Kazimierą Tamošiūno Worchesterį, išaugino didelę lietuvišką šeimą: Pauliną, Antaniną, Emiliją, Adelę, Antaną, Marytę. Visi jau sukūrė savo šeimas.

Jos vyras buvo miręs 1941 m. gruodžio 17. Ji pati prieš penkerius metus gavo lengvą paralyžių kuris vėliau komplikavosi. Po trejų mišių palaidota Gathsemany kapinėse.

Katerina Rogers-Rožėnaitė, viena iš mirusių Emilijos Tamošiūnienės anūkių, siemiet labai gerai baigė Athol, Mass., gimnaziją ir toliau mano studijuoti psichologiją. Linkime jai gero pasisekimo moksle ir tikimės, kad ji nepamirš nei lietuvių kalbos, nei Lietuvos raikalų.

M.

Abiem prastai išeina

Saltas ir ramus Ignas nutarė su karšta ir gyva Ugne išsiskirti. "Žinai, Ugne, kaip čia pasakius, tau nebus tur būt, malonu, jeigu mudu daugiau nebėsusitiksim" "Negi nori mane pamesti? Kas iš manęs tada būtų?" "Aš nežinau. Bet kas būtų iš manęs, jeigu tavę yšėčiau?"

VASAROS STOVYKLA BERNIUKAMS PRIE ATLANTO

KENNEBUNKPORT, MAINE, PAS TĖVUS PRANCIŠKONUS

Stovykla prasideda birželio 28 diena, baigiasi oficialiai liepos 26. Kurie norės, galės pasilikti ir ilgiau. Berniukai priimami nuo 7 iki 16 metų. Stovyklai vadovaus Pranciškoniai ir kiti prityrę kultūrininkai ir vadovai.

Stovyklautojai iš New York apylinkės bus ir šiemet atvežami mūsų parūpintomis priemonėmis.

Iš anksto registruotis šiuo adresu:

FRANCISCAN MONASTERY
KENNEBUNKPORT, MAINE

Pabaltijo byla Jungtinėms Tautoms

Šių metų rengtas birželio tragiškųjų įvykių minėjimas New Yorke buvo gerai organizuotas ir praėjo pakilia nuotaika.

PAMALDOS KATEDROJE

Kunigų Vienybės New Yorke ir New Jersey apskrities valdyba buvo sudariusi atskirą komitetą rūpintis pamaldomis. Į komitetą įėjo prel. Ig. Kelmelis, kun. kleb. J. Gurinskas ir kun. kleb. N. Pakalnis. Jie su organizavo maldos dieną už Lietuvą ir kitas pavergtas tautas ir šv. Patriko katedroje Manhattane 4 val. suruošė specialias pamaldas. Didžiulė šv. Patriko katedra prisirinko artipilnė. Daugiausia buvo lietuvių.

Mišparus atlaikė prel. Ig. Kelmelis; diakonu buvo kun. J. Pakalniškis ir subdiakonu kun. V. Karalevičius; giedojo katedros choras.

Maldą už Lietuvą iš sakyklos lietuviškai atkalbėjo kun. kleb. N. Pakalnis. Angliškai išpūdiną pamokslą pasakė kun. V. Jaskevičius, S.J. Fordhamo universiteto profesorius ragindamas melstis ir kalbėti už tuos, kurie kenčia persekiojimus ir vargą Sibire.

Turėjo dar žodį tarti vysk. J. Flannely, bet jo nebuvo. Vyskpo ir kardinolo Spellmano sveikinimus bei užbujautą perdavė vienas kūrijos sekretorius.

Katedros kairiajame šone buvo susirinkę visų New Yorke ir New Jersey lietuvių chorų choristai. Jų buvo apie 10. Šis didžiulis jungtinis choras, dirguojant Vl. Baltrušaičiui ir vargonais palydint J. Čižauskui, sugiedojo Marija, Marija, O Salutaris, Tantum Ergo; po palaiminimo šv. Sakramentu — giesmę Garbinkim šv. Sakramentą.

Pamaldos baigtos iškilmingais Lietuvos ir Amerikos himnais.

Birželio trėminių minėjimas New Yorke

Sv. Patriko katedrą dažnai aplanko iš judrios gatvės praeiviai ir turistai. Ir pamaldų metų jų buvo nemaža. Prie durų stovėjo tautiniai drabužiais lietuviškos ir visiems dalijo lapelius su pamaldų tvarka, giesmių tekstais, su priminimu, kad čia vyksta pamaldos už ištremtus į Sibirą.

MINEJIMAS SALĖJE

Trėminių minėjimą Town Hall, Manhattane rengė Pabaltijo valstybių Laisvės Komitetas. Žmonių prisirinko arti pilnio didžiulė salė. Turėjo prasidėti 5:30, bet žmonės iš katedros vėlinosi, tai prasidėjo tik 6 valandą.

Įnešus JAV, Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavas (inėšė skautai), JAV himną vargonais sugrojo Jonas Zukas. Estų himną sugiedojo Ellen Prave, latvių — Ksenija Brante, lietuvių — Vladas Balturšaitis.

Atidarymo žodį tarė dr. A. Trimakas. Pabaltijo Valstybių Laisvės Komiteto pirmininkas, primindamas sukakties prasmę ir pakviestas susikaupimo minute pagerbti ištremtuosius ir žuvusius.

Minėjimo proga buvo gauta visa eilė pareiškimų, kuriuos pirmininkas dr. A. Trimakas arba perskaitė, arba tik suminėjo.

Pareiškimus atsiuntė: Baltieji Rūmai, Valstybės departamentas, gubernatoriai Harriman, Mayner, buvęs prezidentas Hooveris, Unijų prezidentas Meany, N.Y. miesto burmistras Wagner, senatoriai: Knowland, Ive, Douglas, Javit, Bricker; kongresmanai: McCormick Anfusso, Becker, Dorn, Dooley Garbstein Fino, Healey, Keogh Ostertag, Miller, Pillion, Ray, Reed Riehman, Robisor, Santangelo, Wainwright. Be to, dar savo pa-

rieškimus atsiuntė Laisvosios Europos Komiteto prezidentas gen. Krittenbergen viceprezidentas Berard Yarow. Pavergtų Jungtinių Tautų pirmininkas Masens.

Visuose pareiškimuose buvo — **bolševikinio smurto pasmerkimas, užuojauta ištremtiesiems ir viltys, kad vieną kartą bus atstatytas teisingumas ir kad Baltijos kraštai atgaus savo nepriklausomybę.**

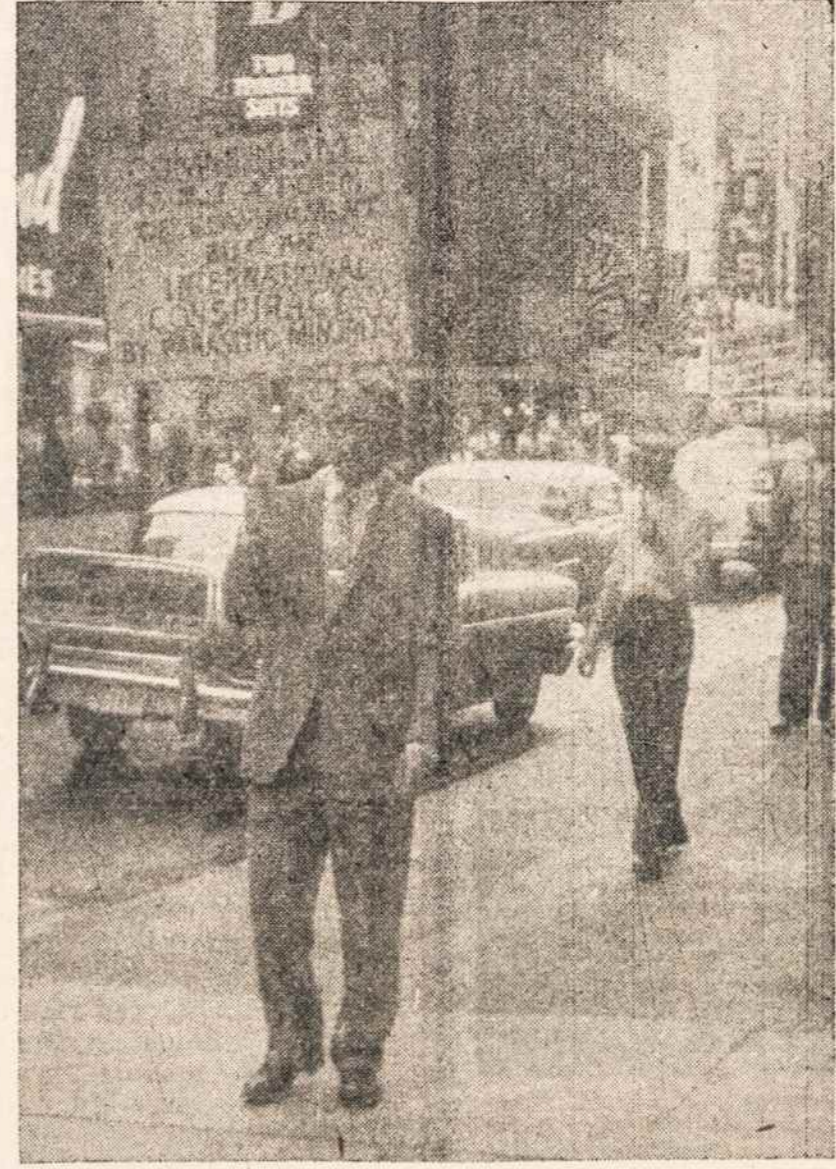
Sio minėjimo kalbėjo buvo kongreso narė **Edna F. Kelly**. Savo kalboje ji nušvietė dabartinę padėtį Baltijos kraštuose ir visame pasaulyje, prisiminė, kad pavergtieji kraštai turi būti įtraukti į JAV laisvinimo politiką, kad vieną kartą turi būti atstatyta teisingumas laisvė ir teisingumas.

Baigiant pirmąją minėjimo dalį, dr. A. Trimakas perskaitė ilgą rezoliuciją, kuri bus persiūsta JAV prezidentui ir Valtybės sekretoriui.

Rezoliucija griežtai pasisako prieš status quo pripažinimą ir reikalauja Pabaltijo kraštų bylą perkelti į Jungtines Tautų ir tuo pasmerkti Sovietų smurtą.

Antroji, koncertinė, dalis pradėta be pertraukos. Dainavo estų dainininkė Hellen Tobias, sopranas, Aleksas Mrozinskas labai nuotaikingai paskambino M.K. Ciurlionio tris preliudus ir nokturną, latvių dainininkė Ksenija Brante, sopranas, padainavo kelias dainas, latvių fleitistas A. Šturms pagrojo G.F. Handel sonatą No. 2 G Minor. Koncertą efektingai užbaigė Jonas Zukas, vargonais pagrodamas L. Belman-Toccatą.

Visa programa užsitęstė tik pusantros valandos ir praėjo labai sklandžiai.

BALTIMORĖJE lankėsi Sovietų ambasadorius Menšikovas, Jį pasitiko piketuotojų minia su plakatais.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Piketavo Menšikovą
Birželio 10 Baltimorėje lankėsi Sovietų ambasadorius Menšikovas ir advokatų sąjungos susirinkime skaitė paskaitą. Jo pasirodymą Baltimorėje pasitiko didelė demonstrantų minia. Iš anksto buvo pasiruošta piketui. Demonstracija beveik išimtinai suorganizavo vietos lietuviai, taip pat dalyvavo nemažai ukrainiečių ir grupė vengrų iš New Yorke. Demonstrantų ir žiūrovų skaičius siekė per 500. Menšikovą saugojo 300 policijos.

C.Y.O.

Si veikli šv. Alfonso parapijos jaunimo organizacija, kuriai vadaovauja kun. J. Antoszweski.

BALFO SEIMAS

Šiomet rengiamas Newark. Jo rengimo komitetą sudaro: garbės pirm. prel. Ign. Kelmelis, pirmininkas ir seimo šeimininkas Izidorius Jatulis, gyvenąs 107 Anchor Pl., Garwood, N. J., vicepirmininkai: kun. P. Totoraitis ir I. Trečiokienė. Darbininko 43 nr., betaisant direktūras, buvo iškritusi eilutė su pirmininko Iz. Jatulio pavarde.

Norintieji šion stovyklon važiuoti patys rūpinasi surasti pigiausias važiavimo priemones. Apygardos Valdyba šiuo metu tiria važiavimo galimybes, jei atsirastų didesnis būrys mokslievių vienoje vietovėje.

vasaros metu pradės šokius šv. Alfonso parapijos mokyklos kieme penktadienio vakarais nuo 8 iki 11 valandos. Visas parapijos jaunimas yra kviečiamas dalyvauti tuose linksmuose vakaruose.

Lietuvių Postas 154

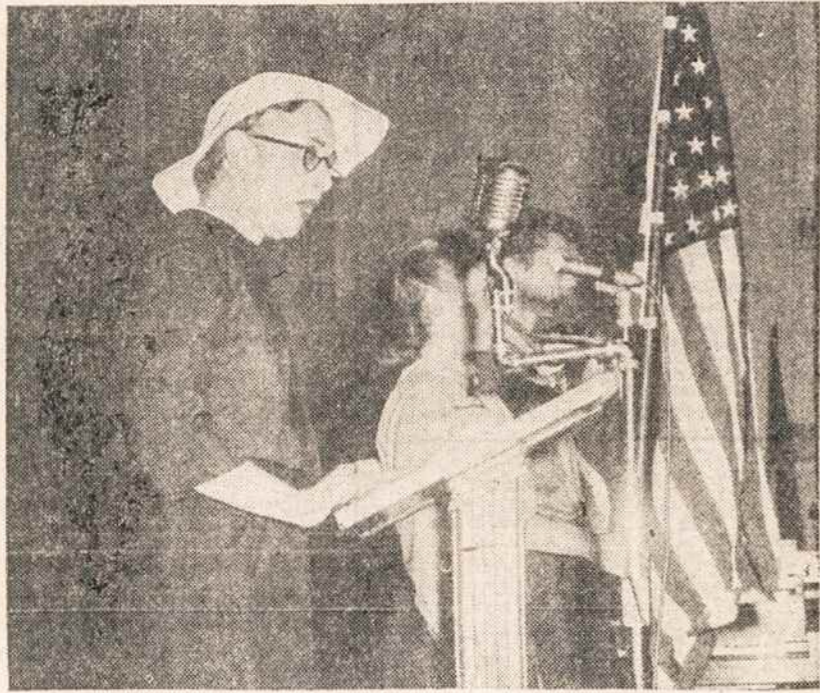
Amerikos Legijono organizacijos Baltimorės mieste labai aktyvi grupė mūsų lietuvių veteranų, kurie kariavo pirmutiname ir antrame pasauliniame kare, paskutinime savo susirinkime birželio 11 išrinko naują valdybą: komanderius Vincas Laas, vice-komanderius Roland (Miliauskas) Miller, raštininkas Jonas Stefura, išdinininkas Jonas (Bucyns) Bush, kapelionas kun. A. Dranginis, gaillestingiem darbams vedėjas Antanas Kičas, maršalka Leo Cavanaugh, gydytojas (medical officer) dr. Jonas Urlakis. Nauja valdyba perims pareigas susirinkime. Linkime geriausios sėkmės!

Šv. Alfonso bažnyčia atnaujinama

Šiomis dienomis darbininkai sunkiai dirba, naujindami Baltimorės lietuvių gražią bažnyčią. Išėmę senąsias duris, sudės naujas stiklines. Žmonės praeidami dienos arba nakties metu galės matyti bažnyčios gražų vidų, o ypač išpuoštus altorius, ir statulas.

Primicijos

Sekma. dienį, birželio 8, lietuvis kun. Albertas Ramanauskas (Nukelta į 6 psl.)

EDNA F. KELLY, kongreso narė, kalba tragiškojo birželio minėjime Town Hall, New Yorke.

Mielajam Balfui

Prieš dešimt metų, gyvenant DP stovyklose Vokietijoje, Balfas vardas mums buvo žinomas kaip turtingo geradarijo, o jo dovanėlės — visuomet laukiamas. Dabar, daugumai jau tapus amerikiečiais, kanadiečiais ir kitų laisvų kraštų piliečiais, Balfas vis dar turi ką šelpyti šiapus ir anapus geležinės uždangos. Sveikinimui miela Balfą už jo nenulstamą šalpos darbą ir linkiu tolimesnės kuo geriausios sėkmės.

Tragiškųjų septynioliktųjų metų išvakarėse, kai pirmieji tūkstančiai mūsų brolių ir sesių buvo staigiai ir šurpiai išbudinti iš miego tolimai siaubingai kelionei į Sibiro tolimas, prisemename visus ten išvežtuosius lietuvius.

Jiems sušelpiti siunčiu septyniolika kanadiškų dolerių.

Toronto, 1958 Birželis

Jūsų A.D.

LAWRENCO ŽINIOS

Parapijos mokyklą šiemet baigė: Robert Collins, Michael Flathers, William Gobush ir Jonas Lukas. Gimnazijas baigė: Central Catholic High School — Vytenis Vasyliūnas, Robert Willan ir Richard Kosmek; Lawrence High School — Mary Flathers, Giedrė Malėnaitė baigė St. Patrick High School pirmąją mokine ir pasakė atsiveikinimo kalbą. St. Mary's High School baigė antrąją mokine Rasa Vasyliūnaitė ir pasakė atsiveikinimo kalbą. M. Turonytė apdovanota atsivymėjimo ženklų.

Motinių arkbiblijos susirinkimas bus birželio 22 d. po 8 val. mišių ir pusryčių. Kalbės Moterų Sąjungos veikėja ponja Kenneb iš Worcester, Mass.

S.J.

PRANESIMAS RYTŲ APYGARDOS MOKSLEIVIAMS ATEITININKAM

MAS Rytų Apygardos Valdyba praneša visom ateitininkų kuopom ir atskiriems moksleiviams ateitininkam, kad, stovyklavietės neradus, vasaros stovyklos šiemet šioje apygardoje nebus. Tačiau Apygardos Valdyba ragina, kad visi, kurie tik gali, stovyklautų ateitininkiškoje stovykloje. Vakarų Apygardos vyresnieji moksleiviai atkai (nuo VII syriaus iki paskutinės gimnazijos klasės) stovyklautų prie Manchester, Mich., ALRF stovyklavietėje nuo liepos 27 d. iki rugpjūčio 9 d. Registracija jau pradėdama, todėl norintieji į šią stovyklą vykti, prašomi nedelsti, nes vietų skaičius ribotas. Šioje stovykloje 2 savaitės kainuoja 36 dol., 1 sav. — 18. Registruotis MAS Centro Valdyboje, 5610 So. Winchester, Chicago 36, Illinois.

TĖVAI MARIJONAI IR MARIANAPOLIO RĖMĖJAI

SKELBIA

LIE TUVI U DIENA

Penktadienį, Liepos-July 4, 1958

MARIANAPOLIO KOLEGIJOS PARKE, THOMPSON, CONN.

IS RYTO —

- IŠKILMINGOS SV. MISIOS — 11 VALANDA
- ISPAZINTYS KLAUSOMOS PRIES SV. MISIAS.
- PAMOKSLAS.

PO PIET —

- MUZIKA — DAINA SKAMBES PER VISĄ DIENĄ.
- ĮVAIRŪS MARGUMYNAI.
- BOB ZINKŪS ORKESTRAS —

SOKIAI — 4 — 8 P.M.

VISI NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI SIAME PARENGIME, PADETI STATYBOS SKOLAS ISMOKĖTI.

IŠ VISUR

● Studentų ateitiminkų vasaros stovykla šiemet bus Manchester, Mich., prie Detroito. Suvažiujama rugpjūčio 23, išsiskirstoma rugpjūčio 7. Stovyklos metu bus Detroito at-kų šventė, Adomo Jakšto-Dambrausko minėjimas. Pax Romana diena, SAS suvažiavimas, koncertas. Diskusiniu būdu bus nagrinėjama tema "Krikščioniškoji meilė kaip esminis at-ko bruožas" ir svarstomi at-kų uždaviniai ateičiai — "Krypties diena". Stovyklai registruojamasi iki rugpjūčio 10 d. Mokestis už dvi savaites studentam 35 dol., gimnaziją baigusiam — 30 dol. Visais paruošiamais darbais rūpinasi SAS C. Valdyba su pirmininku stud. Arūnu Liulevičium. Adresas: 6540 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

● Antanas B. Mažeika, sūnus inž. Antano ir Zuzanos Mažeikų, gyv. Ozone Park, N. Y., praeitį savaitę baigė su pagyrimu La Salle akademiją. Gavo stipendiją mokslą tęsti Queens kolegijoje; mokysis dantų gydytoju Salia savo mokslo veikia Lietuvos vyčiuose, kuriem priklausė dar Pittsburghe su tėvais gyvenamas. Sioo metu yra Brooklyno vyčių kuopos sekretorius.

● Algis Brazdžionis, poeto Bernardo ir Aldonos Brazdžionių sūnus (jie dabar gyvena Los Angeles), birželio 14 Waterbury, Conn., susituokė su Jadvyga Vasiulaityte.

● Benediktas Jakutis, Darbininko senas ir uolus korespondentas, gyvenąs Medford, Mass., su žmona Marcelle išvyko atostogų į Rochester, N. Y., pas savo žentą Robertą Kirdėjų (Kirk). Sis su savo žmona Genovaite Jakutyte birželio 14 susilaukė sūnaus; augina dar dvi dukras.

● Komp. Jer. Kačinskas, ilgą laiką buvęs vargoninku šv. Petro lietuvių parapijoje So. Bostone, dabar nusikėlęs prie Chicagos, sutiko diriguoti Chicagos vyrų ir operos moterų chorams.

PARDUODAMA

Siuvykla (kraučio biznis) parduodama su visais įrengimais, 40 metų išlaikyta. Lietuvių gyvenamoje vietoje, netoli bažnyčios. Parduodama už labai prieinamą kainą. Savininkas yra priverstas parduoti dėl senatvės. Geras siuvėjas (kriaučius) gali pasidaryti gražų uždarbį ir pragyvenimą. Kreiptis į savininką: Jonas Pauplis, 1234 Washington St., Norwood, Mass.

KAIP ATRODO MŪSŲ OPEROS BALANSAS

Dvi operos — "Rigoletto" ir "Faustas" — jau nuaidėjo. Chicagos vyrų choro ir operos moterų choro nuotaika puikiausia ir entuziazmas didelis. Visa eilė naujų choristų paskutiniųjų savaitių metu įsijungė į vyrų ir moterų chorus. Įdomiausia, kad tie naujieji choristai — tai daugumoje iš kitų kolonijų ar net kitų kraštų Chicagone persikėlę žmonės, nors naujųjų narių tarpe netrūksta ir chicagiečių. Tai rodo, kad opera pakėlė muzikinę nuotaiką ir pažadino jaunimą jungtis į dainos vienetus. Džiugu, kad Chicagos vyrų choro ir operos moterų choro vadovavimą perėmė žinomas komp. muz. J. Kačinskas. Atėjus naujam dirigentui, dar labiau pakilo nuotaika ir veržlumas į ateities kelius. Nors šviesus muz. Vl. Baltrušaičio vardas tebėra gyvas ir nepamirštamas.

Praėjus "Fausto" operai, spaudoje pasirodė visokių žinių apie operos nuostolius. Šiomis dienomis iš Chicagos vyrų choro teko gauti oficialią "Fausto" pastatymų apyskaitą. Šiuos galutinius duomenis štai perduodu "Darbininko" skaitytojams, kad jie iš tiesų pamatytų, kokią didelio darbo, rizikos ir išlaidų pareikalauja operos pastatymai.

Suvedus visus "Fausto" operos spektaklių duomenis, susidarė tokia apyskaita:

Pajamos:

Už kvietimus kovo 15	4,572
Kovo 16	4,573
Kovo 22	4,835
Gauta auksų	925
Už reklamas	290
Iš viso	15,195.00

Išlaidos:

Orkestrui	4,106.00
Solistam	2,351.00
Vadovam	1,940.00
Salės nuoma	1,000.00
Rūbų nuoma	858.39
Skelbimai	750.63
Programos	626.85
Dekoracijos	604.61
Tech. person.	580.35
Administracija	564.50
Apšvietimas	263.34
Gaidos	228.11
Grimas	138.64
Klišės	119.70
Nenumatytos	607.41
Iš viso	14,739.53

Tai gi, po grandioziųjų "Fausto" operos spektaklių Chicagoje vyrų choro kasoje pasiliko 455 doleriai pelno, iš kurių 150 dol. jau išleista "Carmen" operos gaidoms. Kas tą operos pelną padarė? Tai tik vyrų ir moterų chorai, neėmė jokio honoraro už repetitijas ir spektaklius, o dirbę naktį naktimis.

FELIX PETC'VAGE
943 Harris Road
Lorain, Ohio
Phone — Lorain 86-132

Reportažas iš Chicagos

Taipogi nepaprastai mažos administracinės išlaidos. Ir tik todėl, kad vyrų choro valdyba ir administratorius Vyt. Radzius ant savo pečių nešė visą administracinę našta ir už tai ne-

ėmė atlyginimo. Jų pasiryžimas ir pasišventimas ir solistus išvedė į lietuvių operos sceną, nors ir tie už savo darbą gaus tik trupinius to atlyginimo, koks jiems iš tikrųjų priklausytų.

VI. Ramojus

PITTSBURGH, PA.

Visi į Lietuvių Biznierių pikniką

"Lietuvių Vaizbos Butas" rengia didžiulį metinį pikniką, kuris įvyks liepos 13. Sekmadienį, lietuvių ūkyje — Lithuanian Country Club, Jefferson Bor, prie Route 51. Piknikas bus labai gražus ir įdomus. Seimninku bus Alexandras Savolskis, programą praves Povilas Dargis. Visi galės gražiai, nuotaikingai praleisti dieną. Bus dainos, žaidimai, liet. muzika, šokiai ir visiem nemokamai alus, kiek kas tik norės. Veiks bufetas su įvairiais lietuviškais valgiais. Piknikan pakviesti Pensilvanijos gubern. James P. Leader, miesto gal-

va David L. Lawrence ir kitų žymių amerikiečių.

Lietuviai biznieriškai kviečia visus lietuvius gausiai dalyvauti. Įėjimas piknikan — tik 50 ct.

Lietuviai aukštose pareigose

P. Dargis, pirmas iš lietuvių Pittsburghe, paskirtas ir aukštas ir atsakingas Apygardos teismo pareigas. Paskyrimas galioja visam amžiui. Vietiniai amerikiečių laikraščiai apie tai pranešė pirmuose puslapiuose. Povilas Dargis yra SLA pirminkas ir dar kiekvieną sekmadienį 1:30 val. per radijos palinksmą tikra lietuviška muzika ir daina.

Fr. Žilionis

Baltimore

(Atkelta iš 5 psl.)

aukojo pirmąsias šv. Mišias šv. Rose of Lima bažnyčioje, Baltimore vadinamam priemiestyje, Brooklyn, Md. Jo tėvai Ramanauskai visą laiką gyveno šiame priemiestyje. Naujas kunigas vienuolišku vardu dabar bus žinomas kaip kun. Adrian. Linkime jaunam kunigui šviesios ateities ir pasisekimo apaštališkame darbe.

Sidabrinis jubiliejus

Kun. Kazimieras Keidošius sekmadienį, birželio 15, minėjo 25 metų kunigystės sukaktį. Jo šeimos nariai, gimines, kunigai ir parapiečiai dalyvavo iškilmingose padėkos mišiose, kurias jubilias aukojo savo bažnyčioje, šv. Paulo, Ellicott City City. Tą vakarą Emersono viešbuty įvyko iškilminga vakariene kurioje dalyvavo jo manyte, broliai ir sesės, giminės, kunigai ir pažįstami.

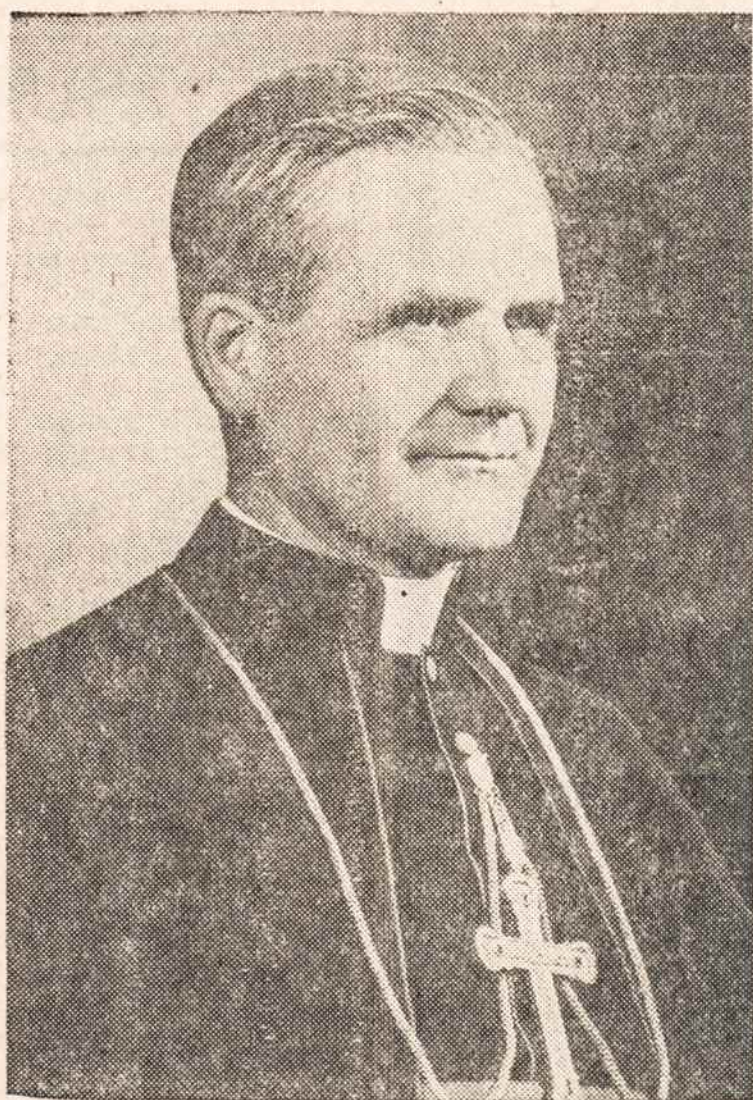
Piknikas

Sekmadienį, birželio 22, lietuvių melodijos valandėlė turės savo metinį pikniką Demosio vasarvietėje prie gražių Chesapeake Bay vandenų. Pereitais metais turėjo pikniką tuo pačioje vietoje ir visi, kurie dalyvavo, buvo labai patenkinti. Vairams užtektinai vietos, kur gali gerai palakstyti ir negiliame vandenyje pasimadyti. Taip pat, yra daug medžių, kurie suteikia pavėsio. Valandėlės vedėjų A. Juskevičius ir K. Laskausko pastangų dėka galime pasiklausti gražios lietuviškos programėlės kiekvieną sekmadienį. Dabar yra mums proga parodyti jiems, kad įvertiname jų gražų darbą. Visi keliai veda į lietuvių melodijos valandėlės pikniką sekmadienį, birželio 22, kur galėsime paslinksminti ir pasimatyti su senai matytais pažįstamais.

Mirė

Birželio 9 po ilgos ligos mirė Marcelė Blugienė savo namuose prie Valley View gatvės. Gedulingos mišios už jos sielą buvo šv. Alfonso bažnyčioje birželio 12. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Poliko dideliame nuliūdime dukras — Daratą ir Evelyną.

Jonas Obelinis

KARD. PAUL EMILE LEGER, Montrealo arkivyskupas, Pijaus XII paskirtas popiežiaus legatu didžiosioms iškilmėms, kurios vyks šv. Onos De Beupre bažnyčioje liepos 26, švenčiant šios stebuklingos vietos 300 metų sukaktį.

NORWOOD, MASS.

Mokslo metų užbaigimas
Birželio 15 vietos seselių pastangomis buvo pastatytas veikaliukas "Pelenytė ir sidabrinis batelis".

Programoje dalyvavo nuo mažiausio iki didžiausio amžiaus moksleiviai. Puošnūs drabužiai ir įvairūs šokiai sudarė gražų vaizdą. Neabejojama, ir patys programos dalyviai turėjo pasitenkinimo ir paskatinimo daugiau domėtis lietuviškuoju žodžiu bei menu. Visos trys seselės idėjo labai daug kruopštaus darbo, kol paruošė tokią gausybę "aktorių". Kiek tenka pastebėti, režisieriaus pareigas atliko seselė Marija Jokuba.

Programoje dalyvavo: S. ir N. Makaitės, L. Valentaitė, J. Dabrownė, R. Šimėnaitė, G. ir D. Duobaitės, J. Jesick, M. Marks, A. ir M. Tumaitės, A. Makaitis, D. Settelka, J. Rakauskas, V. Vasiliūnas, J. Benkavičius, S. Sundquist, J. ir J. Pelekšis, B. Vitkosky, M. ir R. Pazniokaitės, K. Bigwood, W. ir R. Tylaitės. Mažametė Birutė Jaraitė, Evelyn J. Dougherty.

baletu šokių mokyklos mokinė, solo pašoko du išraiškos šokius. Jeigu sąlygos leistų, būtų geriau, kad kitais metais toji moksleivių šventė įvyktų bet kurią kitą dieną. Birželio 15 yra lietuvių tautai kančios ir gedulo diena.

Auksinė sukaktis

Šiomis dienomis Jonas ir Ursulė Paulauskai, taip pat Mykolas ir Elena Kuodžiai atšventė vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį.

Vincas Kudirka, mūsų parapijos darbščioji bitelė, katalikiškų organizacijų veikėjas, šiomis dienomis buvo susirgęs. Linkime geros sveikatos.

Mirė

Prieš keletą mėnesių mirė Ona Balutytė, sulaukusi 42 metų amžiaus. Liudesyje paliko tėvelius ir brolių Valentina su šeima. Be to, dar mirė Marija Genduoelis 66 metų, Pranas Armokevičius 66 metų, Jonas Akulebičius 74, Motiejus Smolskis, 86, Tomas Šaštavickas 84, Petras Preibis 74 ir Motiejus Minkevičius — 70 metų.

P.J.

STAUGHTONO ŽINIOS

Birželio 13-15 buvo St. Mary's mokyklos baigimo iškilmės. Iš 42 baigusiu 10 yra lietuviško kilimo: J. Burba, Fr. Gill, R. Lelakis, M. Klim, J. Čencius, D. Hamilton C. Mara, J. Russell P. Shehen. Sekmadienį po mišų klebonas įteikė graduantams baigimo diplomus ir kitus pažymėjimus. Iš 15 atžymėjimu keleta gavo ir lietuvių: Kath. Mara — už geriausį rašinį apie rožančių — 10 dol. penkių dol. premija atiteko J. Russell.

Vėliau kun. M. Vembrė pirmiesiems lietuviukams įteikė po knygą "Lithuania through the Ages" o kitiems lietuviams "Vilnius, Lithuanian Capital, linkėdamas visada išlikti lietuviams.

Garbės piliečiai

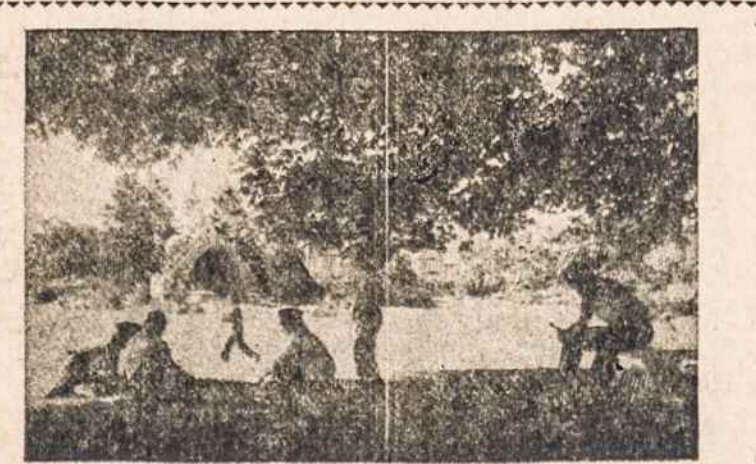
St. Mary's mokykloje yra len-

ta, kurioje išskabinamos geriausio elgesio ir mokymosi mokinėjų pavardės. 1956 m. toji mokinė buvo J. Wells (jos motina Tyrulytė), o šiais metais pirmąją vietą laimėjo Joseph Michael Chencus, abu tėvai lietuviai.

Tėvo diena

Birželio 15 buvo paminėta tėvo diena. Liet. salėje 3 val. įvyko susirinkimas. Buvo pietūs, visi tėvai buvo Mrs. S. Railos apdovanoti cigarais. Po pietų Antanas Raila pradėjo patį minėjimą, pakviesdamas kun. M. Vembrė tarti žodį. Šis gi paskaitė iš parengto plakato, kur surašyta seniausios žinios apie lietuvių tautą, laimingi lietuviams mišiai, žinios apie Vilnių, surašyta birželio 15 trėmių, kiek buvo išvežtų. Šis plakatas įremintas ir bus pakabinatas salės rūsyje.

Mikas

Vasaros karščiai, miestų dulkės ir bendras nuovargis kiekvienais metais verčia poilsio ieškančius žmones vykti į atostogų kraštą — Maine.

Ir į pranciškonų vasarvietę daug lietuvių suplaukia pavaruoti. Tai gi, ir šiais metais laukiame mūsų mielųjų prietelių ir visų lietuvių atvykstant prie Atlanto pasimaudyti ir atsigaivinti. Kadangi nedaug vietų turime, prašome iš anksto rezervuotiis kambarius, rašant šiuo adresu:

PRANCISCAN MONASTERY,
Kennebunkport, Maine

Vasarvietė veikia nuo birželio 15 iki rugpjūčio 20

SIUNTINIAMS į Lietuvą bei į USSR vilmonių, šilkinų bei medvilninių medžiagų vyriškiems, moteriškiems ir vaikų kostiumams gausite pas

H. KOEN

111 DELANCEY STREET, NEW YORK 2, N. Y.
(kamp. Essex St., už Williamsburgho tilto) Tel. OR 4-0244

Parduodamos vietinės bei importuotos medžiagos

Atsineškite šį skelbimą, kurs bus tinkamai įvertintas
ATDARA KASDIEN:
SEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 6 val. popiet:
SEKMADIENIAIS VISĄ DIENĄ.

Vilnonės Medžiagos Lietuon

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius
LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE,
UKRAINOJE IR UKRAINAIŠKAI
Pastatykite jiem vilnonės atlaikas suknelėms, eilutėms, apslauktam
Mitas už vilnonės atlaikas yra mažesnis, negu už pasifitas suknelės
Vilnonės medžiagos iš rytinių ir atlaikas patiom priimančiausiom kainom
visam mieste jums siūlo 3 stambios krautuves

S. BECKENSTEIN, Inc.,

118-125-130 ORCHARD ST., cor. Delancey, NYC. GR. 5-4525
S. Beckensteino krautuves kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainietiskai
KRAUTUVES ATVIROS KASDIEN, IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS
SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

MES NESAME PATENKINTI IKI JCS NESATE PATENKINTI

Mes dėkome savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:
1) Mūsų įstaiga Newark bus atidara ir sekmadieniais nuo 9 iki 4 valandos.
2) Mes išsiunčiame kasdien.
3) Oro pašto siuntiniai išsiunčiami tuoj pat.
4) Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
5) Mūsų maisto, aukselių ir vaistų NAUJI standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi ir remiantis mūsų klientų pareikalavimais.

ATEIKITE PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Tel. INGersol 7-6465, INGersol 7-7272
Atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6, o šeštadieniais nuo 9 iki 4 valandos.
312 MARKET ST., NEWARK, N. J. Tel. MITchel 2-2452

Mūsų skyriai:

78 Second Avenue 11601 Jos Campau Av. 121 S. Vermont St.
NEW YORK 3, N. Y. DETROIT 12, MICH. LOS ANGELES, CAL.
ORegon 4-1540 TOWnsend 8-0298 DUNkirk 5-6550
Atidaryta kasdien ir sekmad. 9-6.
832 N. 7th Street 651 Albany Avenue 1241 Ashland Ave.
Philadelphia 23, Pa. HARTFORD, CONN. CHICAGO 23, ILL.
WALnut 3-1747 CHApel 7-5164 HUMBold 6-2818
Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jums kalbės LIETUVIŠKAI.

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnonės bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms.
Visa, ką norite siųsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai.
Atdara šokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Turime rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir avarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams.
Maisytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

ŽODYNAS

A. LALIO

Lietuvių-Anglų ir
Anglų-Lietuvių

Kaina \$14

Pinigus siųsti kartu su užsakymu

DR. D. PILKA

546 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

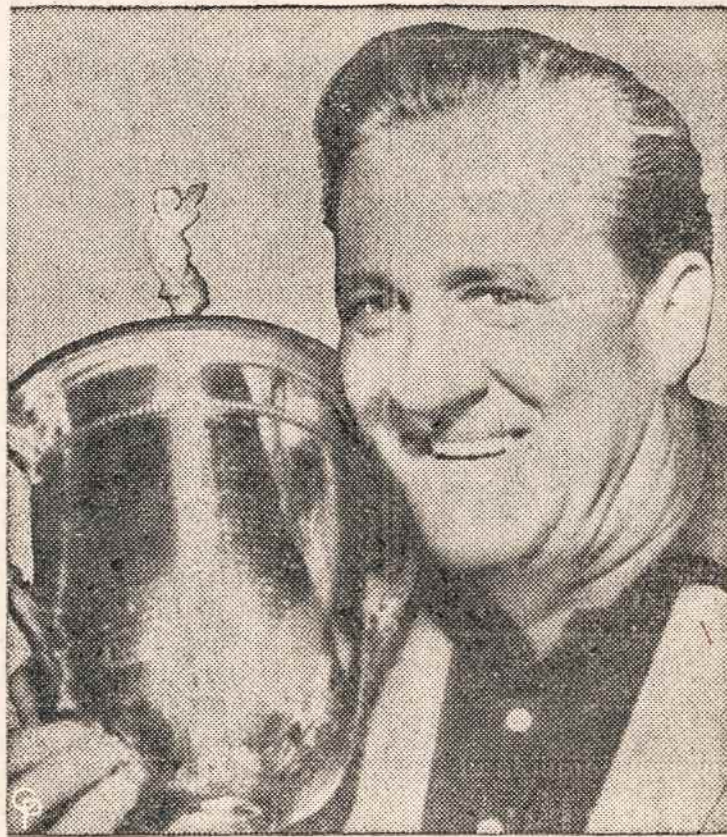
SPORTAS

1957-58 metų apygardinės pirmenybės.

Birželio 21 ir 22 į Waterbury suvažiuos, tur būt, rekordinis dalyvių skaičius. Tą savaitgalį paaiškės, kas atstovaus rytų, apygardą VIII Amerikos ir Kanados lietuvių žaidynėse New Yorke. Šios gi žaidynės, kurios įvyks liepos 4 New Yorke, šiais metais svarbios ypatingai, nes prieš 20 metų Kaune įvykis pasaulinė tautinė lietuvių olimpijada davė pagrindą tolimesniam mūsų sportiniam gyvenimui. Taigi Waterbury atrinks rytinės apygardos geriausius lengvaatlečius, lauko tenisininkus ir futbolininkus, bus visų sporto mėgėjų dėmesio centru. Štai lauko tenisiui New Yorkas atveža senąjį meistrų gvardį — buvusią Lietuvos meistere V. Sėukauskaitę ir Saldaitį, taip kad jaunesiems provincijos atstovams teks pasitempti. Lengvojoje atletikoje šį kartą lauktina geresnių pasekmių, negu pereinatis metais Hartforde. Prie futbolais, tur būt susikabins Waterburio Gintaras su New Yorko LSK. Visai be treningo New Yorko komanda nieko nebus bintų jei ir pralaimėtu. Šiuo atveju bent per žaidynes nematykite jų prieš Torontą ar Chikagą katastrofiškai pralaimint. Kaip žinome, tik viena ekipa iš rytų apygardos tegaus žaidynėse dalyvauti. Tad birželio 21 ir 22 Waterbury turės paaiškėti rytų apygardos meistris, turintis teisę žaidynėse dalyvauti. Newyorkiečiai, žinoma, pigiai nepasiduos. Lauktina kietos kovos.

Programa numatyta tokia: šeštadienį 9 val. lenvoji atletika, 2 val. — lauko tenisas, 3 val. — futbolas. Vakare 8 val. šokių vakaras šv. Juozapo parapijos mokyklos salėje. Sekmadienį 11 val. iškilmingos pamaldos; 9 val. — lauko tenisas, 1 val. — futbolas ir 6 val. pirmenybių uždarymas.

LSK piknikas.
Šį sekmadienį Polish National Hall 108-11 Sutphin Blvd., Jamaica, įvyksta metinis Lietuvių Sporto Klubo piknikas. Nors piknikas bus LSK tikrai nepalankiu laiku

TOMMY BOLT iš Hawort, Okla., laimėjo JAV golfo pirmenybes, kurios vyko Tulsa, Okla. Golfa žaidžia jau 12 metų.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Šachmatų varžybos, kurios numatytos sporto žaidynėse, liepos 4-6 d.d., N. Yorke bus tokios: a) jei dalyvaus 4 komandos (po 5 žaidėjus) varžybos vyks taškų sistema susitinkant tarpusavy po 1 kartą, b) jei dalyvaus 3 komandos, tai komandos rungsi tarpusavy, 5-6 ratų, šveicarų sistema.

Western Open turnyre, Milwaukee, liepos 4-6 d.d. iš Chicago dalyvaus mūsų meistris Povilas Tautvaiša, K. Jakštas, A. Zujus, J. Jankauskas, V. Karpuška, dr. Urbas, Kalvaitis, be to jaunia: Palčiauskas ir Repšys. Iš Detroito rengiasi važiuoti

(daug sportininkų dar nebus grįžę iš pirmenybių Waterburyje), bet pasisekimu neabejojame, nes sportininkų pramogos visada susilaukia tinkamo visuomenės dėmesio. Pikniko metu bus galima laimėti nešiojamą televizijos aparatą ir daug kitų įvairių dovanų. Beje atsilankiusieji galės pirmieji sužinoti apygardinių žaidynių pasekmes Waterbury. **Atletas.**

Kazys Skėma, Tai didingos šachmatų varžybos, kurių dovanoms — prizams paskirta \$1,000.00

P. Vaitonis, Kanados meistris, lošė už Hamiltoną, rungtynėse su Kitchener miestu. Laimėjo Hamiltonas 4½-1½. Vaitonis pirmoje lentoje sudorėjo J. Schmitt.

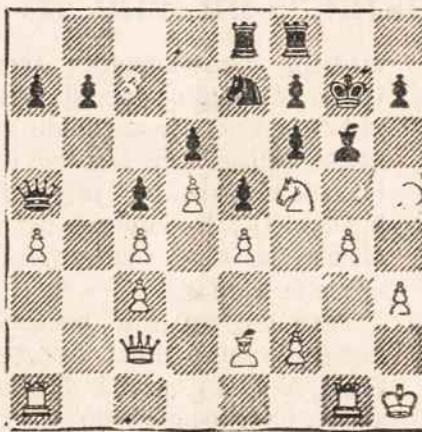
Didžiojo Bostono šachmatų pirmenybės prasideda rytoj, birželio 21 d. 9:30 ryto, Cambridge YMCA. Antras ratas apie 2:30 p. pietų, ten pat. Sekmadienį bus lošiamas trečias ratas 1 v. p.p. Boylstono klube. Pirmenybės bus tęsiamos birželio 28-29 d.d. tokia pat tvarka. Šių pirmenybių nugalėtojas gaus vieniems metams pereinamąją dovaną, paskirtą So. Bostono lietuvių piliečių draugijos. Pernai ją laimėjo Shelby Lyman.

New Yorke Marshall klubo komanda, įveikusi Manhattan klubą, sėkmingai 6-4 laimėjo Metropolitan Chess League pirmenybes, kuriose keliolika metų dominavo Manhattan klubas. Marshall komandos antroje lentoje lošė latvis Edmar Mednis, jis laimėjo prieš Horowitz.

K. Merkis įveikė Bostono meistrį Shelby Lyman, 1957 m. Massachusetts pirmenybėse. Baltais lošė K. Merkis, juodais — Shelby Lyman. Nimcevičiaus apsigynimo partija.

1. c4 žf6 2. Zc3 e6 3. d4 Rb4 4. a3 R:ž 5. b:R c5 6. Vc2 Zc6 7. žf3 Va5 8. Rd2 d6 9. e4 e5 10. d5 Ze7 11. R e2 Rd7 12. Rd1 0-0 13. 0-0 Bab8 14. a4 Va6 15. Re2 R g4 16. Rg5 Kh8 17. Kh1 B be8 18. h3 Rh5 19. R:ž g:R 20. g4 Rg6 21. Zh4 Kg7 22. Bg1 Va5 23. žf5+ R:ž 24. g:R+ Kh8 25. Rh5 Va6 26. Ve2 b6 27. Bg3 Zg8? 28. V g4 ir juodi pasiduoda, nes mato išvengtį nebeįmanoma. Diagramoje padėtis po 23. žf5+ ėjimo, kuris priverčia iškeisti juodų rikį ir atidaryti g liniją, nes kitaip balti laimėtų pėstininką d6.

S. Lyman

K. Merkis

Stillwell 4-5875

RILEY BROS.

INCORPORATED
Our 75th Year
Certified Barre, Vt. Granite
MONUMENTS
Ror All Catholic Cemeteries
48th St. and Laurel Hill Blvd.
52nd St. and Queens Blvd.
Entrance to Calvary Cemetery
WOODSIDE 77, N. Y.
Branch: Gate of Heaven Cemetery
Bronx Pkwy., Hawthorne, N. Y.

Vargoninkų ir chorvedžių dėmesiui

Kalėdų Balsai

30 kalėdinių giesmių
Surinko ir sutvarkė
JONAS J. SAUCIONAS
Kaina \$1.00, 36 pusl.

Gaunama:
DARBININKAS,
910 Willoughby Avenue,
Brooklyn 21, N. Y.

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
CALL LO 3-7291

SUMMER RESORTS

THIS SUMMER Enjoy Yourself on Beautiful Saramac Lake, N. Y. The Panorama Lodge invites you to this scenic spot of America—Located in the heart of the Adirondack Mountains—with all modern conveniences—All Sports and activities—with exquisite food—All this and more at reasonable rates. Write for Booklet "L", Panorama Lodge, 88 Riverside Drive, Saramac Lake, N. Y.

SUMMER CAMPS

ON LAKE KEZAR
Ideal Family Resort
Directly on Lake
All facilities for Summer of Fun and Relaxation. Comfortable rooms tempting meals. Friendly informal. \$42.50 to \$60.00 week including meals. Write for Folder.

ANTHONY SICKLE, owner-mgr.
North Sutton, N. H.

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti
G Lenmore 2 — 6916

Pralinksink savo gimines siuntiniu. Pasiraudok patarnavimu patikimos firmos, kuri atkreips tuoj savo dėmesį.

GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.

(LICENSED BY THE U.S.S.R.)

135 West 14th Street, CHelsea 3-2583 New York 11, N. Y.

Mūsų firma gavo iš Inturisto Maskvoje leidimą siųsti siuntinius į visas Sov. Sąjungos respublikas

Galima siųsti tik naujas prekes

Siuntiniai gali būt mums pristatyti asmeniškai arba atsiųsti paštu.

Pristatymas garantuojamas. Kiekvienas siuntinys apdraustas. Siuntėjas gaus pašto pakvitavimą ir asmenišką gavėjo parašą. Turime neribotą pasirinkimą prekių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. v. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 v. v.

116 East 7 Street,
New York, N. Y.
Tel. YU 2-0380

135 West 14th Street,
New York 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-2583

332 Fillmore Avenue
Buffalo 6, New York
Tel. MOhawk 2674

900 Literary Road,
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWER 1-1461

11359 Jos. Campau,
Detroit 12, Mich.
Tel. TOWNsend 9-3980

632 W. Girard Ave.,
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878

Laukiame Jūsų atsilankant į
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO IR "RŪTOS"
KULTŪROS ORGANIZACIJOS RENGIAMĄ

Pavasario Koncertą ir Balių ŠEŠTADIENĮ, BIRŽELIO (JUNE) 21 D., 7 VAL. VAK.

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

NO. 5th IR HAVEMEYER STS., BROOKLYN, N. Y.

PROGRAMOJE: "Rūtos" radijo ansambliu išpildys K. Grigaitytės-Graudušienės specialiai "Rūtai" parašytą muzikinį vaizdelį "SEKMINIŲ RYTAS", kuriame atvaizduoti Sekminių papročiai...

REŽISUOJA Juozas Boley-Bolevičius. Chorui diriguoja Alg. Kačanauskas. Sokėjams vadovauja J. Matulaitienė.

Taip pat dalyvauja programoje:

UKRAINIEČIŲ TAUTINIŲ SOKIŲ GRUPE.

Sokiams gros ROMO BUTRIMO orkestras.

Bilietai kainos: \$2.00 ir \$1.50

Studentams ir tik sokiams \$1.25

JOKŪBAS J. STUKAS, Direktorius

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS

3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.

TELEFONAS:
APlegate 7-0349

PARDUODAMA su NUOLAIDA:

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- HI-FI FONOGRAFAI,
- IGROJIMO APARATAI (Tape Recorders),
- VOKISKI BEI VIETINIAI RADIJAI,
- ANTENOS, BATERIJOS, radio ir T.V. LEMPOS

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi.

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.
Pirmadieniais iki 6 val. vak.

TALARSKI

FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 MAPLE AVENUE, HARTFORD, CONN.

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose priimama kaina

Tel. CHapel 6-1377

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

Evergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS
savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders),

Kreiptis —

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4477

Siokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

GEGUŽINĖ-PIKNIKAS

RENGIA

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

POLISH NATIONAL HOME

108-11 Sutphin Blvd., Jamaica, N. Y.

Birželio 28. Pradžia 2 val. po pietų

GROS LEONO ŠEPUTOS IR J. KUJAVO ORKESTRAS

Visi kviečiami dalyvauti ir gražiai praleisti šeštadienio popietę

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Urmo (wholesale) bei smulkmenų (retail) importuotos bei vietinės vilnonės ir maišytos medžiagos, suknelių bei paltų medžiagos, šalkos.

Mes parduodame geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

DUODAMA SPECIALI NUO LAIDA UŽ MEDŽIAGAS SIUNČIAMAS Į LIETUVĄ

200 Orchard St. New York 2, N. Y.

Kampas Houston St.

Telef. AL 4-8319

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST.

BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Brooklyno pašto
viršininkas praneša, kad Brooklyno visi paštai jau pasirengia pereiti prie naujos mokėjimo sistemos, kuri prasidės rugpjūčio 1. Kaip žinome, kongresas patvirtino naujus pašto mokėjimus: už pirmos klasės laišką 4 ct., oro paštą 7 ct. pašto atviruką — 3 ct. Iš paštų jau išimami ženklai ir vokų rezervai ir pristatomi nauji. Organizacijos ir biznio įstaigos, kuriuos vartoja valdžios atspaudintus vokus su ženklais, prašomos nedelsti ir pasirūpinti naujų ženklų ir vokų. Prašomas ir kiekvienas peržiūrėti savo turimus pašto ženklus ir juos sunaudoti iki rugpjūčio 1.

Liet. Meno Sąjungos
narių ir pritarančių susirinkimas šaukiamos trečiadienį, birželio 25, 7 v.v. Arlington restoranto patalpose, 385 Arlington Ave., kampas Hale Ave., Brooklyne. Vaziuojantieji traukiniais, išlipa BMT Jamaica linijos Norwood stotyje. Visi menininkai ir Lietuvių Meno S-gos rėmėjai kviečiami dalyvauti. Sąjungai pirmininkauja A. Vasiliauskas.

Lione Juodytė
kontraltas, neseniai pasirašiusi sutartį su Request plokštelių bendrove, pasirodo kompozitoriaus Elmo Russ dainų rečitalyje birželio 21, 8:30 v.v. Steinway salėje, 113 W. 57 St., N.Y.C. L. Juodytė per WNYC radiją yra išpildžiusi keletą kompozitoriaus Russ dainų ir šeštadienio vakare ji dainuos keturias jo dainas. Šiuo metu kompozitorius Russ rašo simfoninę poemą, kuri bus pavadinta "Lietuva" (Lithuania). Simfonijoje bus kontralto solo partija ir pilnas orkestras.

Juozas Jasėnas,
iš Chicagos, spaudos rėmėjas, lankėsi New Yorke ir Elizabeth, N.J. Aplankė savo gimnazičius: Vytautą Jagūną, su kuriuo nebuvo matęsis 14 metų, dr. S. Petrauską. Matėsi su kun. M. Kemežiu, kurį pažįsta iš parvyžiaus laikų, kada J. Jasėnas po II pasaulinio karo studijavo socialinę psichologiją ir filosofiją Sorbonos universitete. Po savaitės laiko vėl išvyko į Chicago. Jis yra mėgėjas keičiant, yra aplankęs visą Europą, JAV, Kanadą, tris kartus pervažiavęs Atlanto vandenyną ir ruošiasi ketvirtam kartui.

Kat. Motrų Sąjungos
24 kuopa birželio 23 8 v.v. (po novenos), šaukia narių susirinkimą Angelių Karalienės parapijos salėje. Visos narės prašomos dalyvauti.

Angelių Karalienės parapijos
metinis piknikas (70-sis iš eilės) bus liepos 13 d. National Home Jamaicaoje, kur dabar nuolat vyksta lietuvių piknikai.

Patikslinimas
Praeitame nr. rašydami apie Rūtą Žukauskaitę suklydome nusakydami jos mokslo sritį. Ji studijavo psichiatrinį socialinį darbą ne sociologiją ir birželio 11 Fordhamo universitete gavo magistrės laipsnį.

ELIZABETH, N.J.
Birželio 8 lietuvių Laisvės sveitainėje įvyko Juozo Stankūno muzikos studijos mokinių pavarinis koncertas. Studijoje mokosi apie 50, lietuvių gana mažai.

Programoje dalyvavo 34 mokiniai. Kaip paprastai, tokiam būryje yra gabių ir mažiau gabių. Iš dalyvavusių 6 lietuvių bendroje programoje gabumais išsiskyrė L. Strimaitytė, J. Vėlaitytė ir R. Lanauskaitė. Nėra abejonės, jei šios mergaitės rimtai stidjuotų pianą toliau, iš jų išeitų geros pianistės.

Programos pabaigoje pasirodė paties mokytojo Stankūno dukterė Irena Fulliard School of Music stipendininkė. Ji nepriklauso studijai, bet padėjo tėveliui paruošti visą programą. Ji skambino piano solo Rondo Capriccioso — Mandelsohno ir dainavo (ji studijuoja ir dainavimą). Malonu buvo klausytis toli pažengusios studentės skambinimo ir dainavimo. Tai neabejotinai talentas.

Sveitainė buvo pilna žmonių. Tai buvo tautų mišinys, susirinkęs pasižiūrėti savo vaikų pažangos. Studijos tėvų komitetas ir p. Stankūnas svečius pavaišino. Vakaro vedėju buvo J. Stukas.

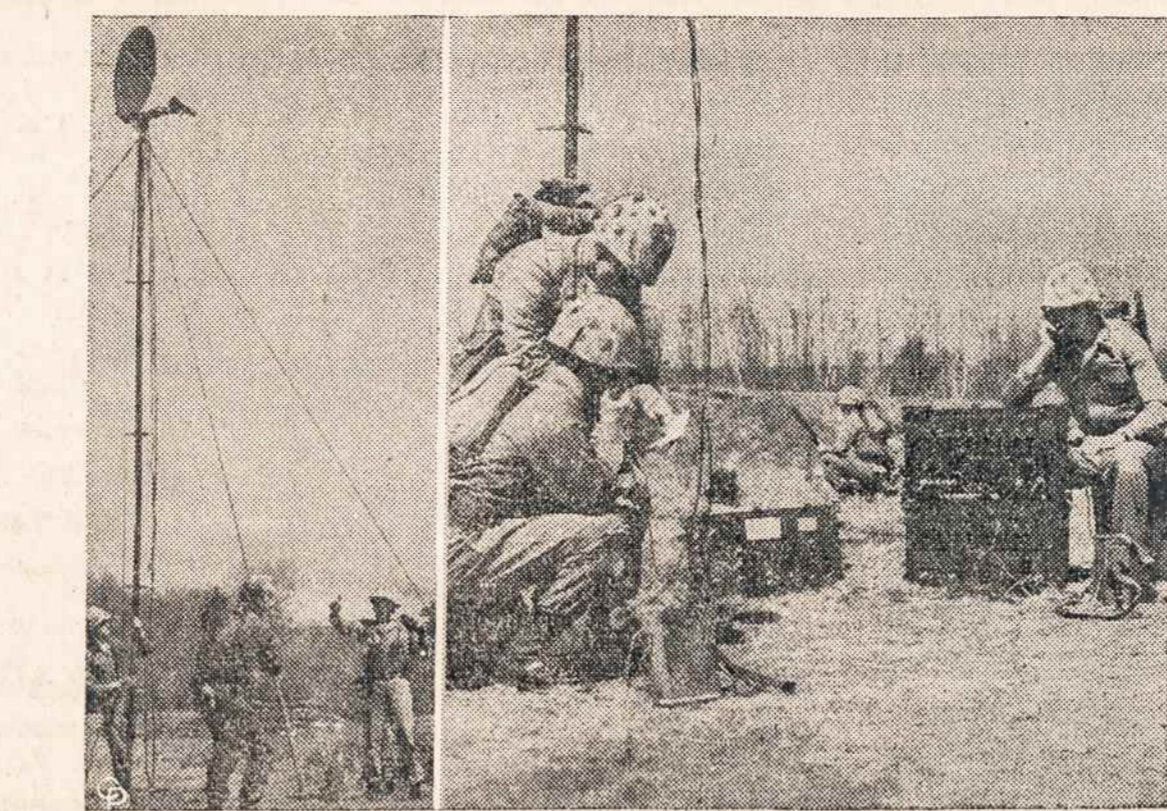
J. Stankūno pagrindinė studija yra Lindene, bet jis moko muzikos namus lankydamas. Taip muzikos pamokos pasidaro visiems prieinamos. Jis taip pat vargoninkauja airių šv. Patriko bažnyčioje Elizabeth. Jo darbas yra vertinamas, ir jis turi daug mokinių.

J. Rikselis

Ieškomas penkių kambarių
butas pirmame aukšte Cypress Hills, Ozone Parke, Woodhaven arba Richmond Hill rajonuose. Skambinti: V. Zelenis, AP 7-5975.

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

MARINŲ DALINYS (kairėje) netoli Waltham, Mass., stato 20 bėdų bokštą ir reflektorių, kuris naudojamas radijo ryšiams lauke. Dešinėje kareiviai prie radijo aparatu, kurių bangos yra labai trumpos ir veikia 40 mylių aplink. Šie aparatai pagaminti specialiai tam tikslui, kad galėtų palaikyti ryšį tarp kariuomenės dalinių, jeigu jos būtų atskirtos priešų.

Bendruomenės piknikas birželio 29

KOMISIJA ĮSITIKINO,
kad Mox's Restaurant daržas esąs prie Rockaway Blvd., už Idlewild (International) aerodromo ribų, yra nuostabiai puiki vieta ore ruošiamiems parengimams — piknikams. Todėl LB New Yorko apygardos valdybos narių — V. Alksninio ir A. Maceikos — vadovaujama komisija, apžiūrėjusi šią vietovę, konstatavo, jog birželio 29 ruošiamai bendruomenės šventei — Lietuvių dienai geresnės vietos taip arti miesto niekas negalėjo surasti. Mox's Restaurant daržas, apsidintas pavėsi teikiančiais gražiais gluosniais, yra mažas pusiasalis, iš trijų pusių apsuptas Atlanto užuolankos, iš kurios lengvai motorlaiviais galima pasiekti ir patį vandenyną.

Vieta yra gana erdvi, laisvai talpinanti bent 1000 žmonių. Čia pat esančio restorano patalpose yra erdvios salės. Vieta taip pat tinkama įvairiai programai išpildyti.

Siame darže birželio 29, sek-

madienį, bendruomenės šventei privalo atidų dėmesį teikti visi New Yorko ir apylinkių lietuviai, gausiai toje šventėje dalyvaudami. Šventės programa bus įvairi. Joje dalyvaus net ir muziko M. Cibo vadovaujamas operetės choras.

Teke nugarsti, kad bendruomenės šventės metu Antanai, Jonai, Vlada, Petrai ir Povilai, atseit birželio menesio varduvininkai ruošiasi sėsti prie stalo su savo bičiuliais ir grynai ore atšvesti vardines.

Visi dalyvaukime!

LB. N.Y.

NEATITINKA TIESAI

Praėjusį sekmadienį tragiško birželio minėjime Town Hall pirmininkas dr. A. Trimakas pranešė, kad šį minėjimą ruošė Pabaltijo Valstybių Laisvės komitetas. Tas pats minima ir Darbininko šios savaitės 44 nr. Atrodė, kad prieš Antrąjį pasaulinį karą buvo ten susidaręs kažoks Laisvės Komitetas, kuris čion atvyko ir rengia protestus masines prakalbas prieš Rusijos raudoną, kruviną terorą. Iš esmės taip nėra.

Si tradicija jau tęsiasi nuo 1940 metų. Jai iš karto pradžia davė N.Y. Lietuvių Taryba. Vėliau prisijungė latviai ir estai, nes ir juos palietė masinis trėmimas į Sibirą.

Pavadinti Pabaltijo Valstybių Laisvės Komitetu dėl to, kad šį kartą ir minėtas komitetas buvo prisijungęs, ignoruoti lietuvių, latvių ir estų jungtinį, kuris ir pinigus kasmet avansuoja, — tai jau per daug.

Pagaliau, jeigu buvo nutarta angliška rezoliuciją duoti skaičiuoti amerikoniški, tai kam neduota?

P.J. Montvila,
N. Y. Lief. Tarybos
Vicepirmininkas

BEZDŽIONE šimpanzė Frankfurto, V. Vokietijos, zoologijos sode puikiai imituoja cirko artistus, vaikščiojančius viela. Skėčio jai nereikia, bet su juo ji atrodo elegantiškiau ir labiau patraukia publiką.

**William J. Drake-
Dragūnas**
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

**J. B. Shalins-
Šalinskis**
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiame garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. Virginia 7-4499

BOSTONO ŽINIOS

Pradedamas vasaros tvarka

Birželio 29 yra šv. Petro parapijos metiniai atleidai. Po tų atleidų bažnyčioje pradama vasaros tvarka: sekmadieniais nebus giedotų mišių nei popietinių pamaldų, šv. Valanda bus tik pirmajais mėnesių penktadieniais, šv. Teresėlės novena ir vasaros metu bus trečiadieniais 7:30 val vak.

Choro iškyla

Birželio 29 šv. Petro parapijos choras užbaigia žiemos sezoną. Ta proga parapijos klebonas kun. Pr. Virmauskas visus choristus pakvietė dienos iškylai į Cape Cod, kur Agnietės Mašidlauskaitės viloje pasivaikšins ir pasilinksmins.

Povilas ir Veronika Baltrušūnai
liepos 4 švenčia 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jų sūnūs, kunigai Antanas ir Jonas, rengia tėvams pagerbimo banketą lietuvių piliečių klube salėje.

Sukūrė lietuvišką šeimos židinį
Birželio 15 šv. Petro lietuvių bažnyčioje Romas Leimonas ir Milda Martinkutė priėmė moterystės sakramentą. Abu jaunuoliai ateitininkai, baigę kolegijos mokslus.

Vaišės iškėlė jaunosios tėvaj Martinkai, gyveną Jamaicaje. Jaunojo tėvai Leimonai taip pat gyvena Bostone.

Jauniesiems linkime laimės ir skaidraus džiaugsmo.

Atidarė savo kabinetą
Dr. S. Jasaitis, jau kiek anksčiau baigęs medicinos mokslus Bostone ir atlikęs liginėje reikalaujamą stažą, nuo birželio 15 pradėjo ir laisvą praktiką. Jo kabineto adresas: 581 Adams St., Dorchester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO DIDELIS BANKETAS 1958 M. BIRŽELIO 28 DIENĄ, BOSTONE STATLER VIESBUČIO DIDŽIOJOJ SALEJ PRADŽIA 7 VAL. VAKARE

Banketas ruošiamas Amerikos Lietuvių Kongreso, kuris susirenka Bostone Statler viesbuty birželio 27-28 dienomis, delegatams, aukštiems Amerikos valdžios pareigūnams ir kitiems svečiams pagerbti.

Banketo pagrindinis kalbėtojas —
SENATORIUS JOHN F. KENNEDY

MENINĘ DALĮ ATLIEKA:

1. SOLISTE STASE DAUGELIENE
2. SOLISTAS STASYS LIEPAS
3. ONOS IVASKIENES vadovaujamas tautinių šokių ansamblis

Akompanuoja komp. JULIUS GAIDELIS

Bileto kaina asmeniui \$6.00. Biletus prašoma įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo nebus parduodama. Biletai galima gauti: Keleivio įstaigoje, Lithuanian Furniture Co., Minkų, Vakauzų krautuvėse, Kongreso metu — registracijoje. Bankete prašomi dalyvauti visi delegatai, svečiai ir visi Bostono ir jo apylinkės lietuviai, kuriems bus labai reta proga pabendrauti su iš įvairių tolimų vietų atvykusiais tautiečiais.

ALT BOSTONO SKYRIUS

Skiria dovana
Birželio 12, 13 ir 14 šv. Petro parapiinės mokyklos graduantai turėjo progą aplankyti Washingtoną išvymesnes jo vietas ir paminklus. Klebonas kun. Pr. Virmauskas paprašė, kad tos išvykos dalyviai aprašytų tai, ką jie matė ir išgyveno. Geriausiai aprašiusiam Klebonas skiria dovana ir jo raštą atspausdins parapijos biuletenyje.

Muzikos festivalis

Šv. Petro par. jaunimas organizacija (CYO) birželio 22 rengia muzikos festivalį East Boston Stadium. Festivalyje dalyvaus virš 20 parapijų orkestrai —bands, drum corps and drill teams. Festivalio pradžia 1 val.

Kun. Jurgis Jonaitis
birželio 12-18 lankėsi Bostone, kur prieš 48 metus buvo įšventintas kunigu. Pirmajame pasauliniame kare jis dalyvavo kaip kariuomenės kapelionas ir buvo sunkiai sužeistas. Dabar tūnu laiku kaip karo invalidas gyvena Arizonoje.

Vedė

Birželio 14 šv. Petro parapijos bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė Martin Foley su Jone Shevrette ir John Foley su Anna Diener.

Krikštai

Birželio 15 šv. Petro par. Curran ir Mildos Zerockaitės-Curran dukterė Nancy ir Marijos vardais. Tėvai gyvena 308 E. 8th St.

Mirusieji

Po gedulingų šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldų palaidoti:

Leonas Kniupis (birželio 16) 75 m. Velionis mirė Bostono senatorijoje. Nuliūdime paliko sūnų ir dukterį.

Teofilė Kaškonienė (birželio 16) 80 m. Velionė gyveno 931 E. 4th St. Nuliūdime paliko sūnų, dvi dukteris ir seserį.

Ona Guzevičienė (birželio 17) 61 m. Velionė gyveno 27 Tampa St. Hyde Park, Mass. Nuliūdime paliko vyrą, du sūnus ir dvi seseris

Visi palaidoti N. Kalvarijos kapinėse.

BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SONUS FUNERAL HOME

254 W. Broadway
South Boston, Mass.

JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. Andrew 8-2590

Waitkus FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
miausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORKO

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas MODERNISKA KOPLYČIA

423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas (BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME

M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

Ar Jūs Nepermokate

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų
moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,

Jūs esate kvalifikuotas:

**Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių atlyginimo.**

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS
(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS:

106-55 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS

KVIEČIA Į

linksma sportininkų pramogą

METINĘ GEGUŽINĘ

SEKMADIENĮ, BIRŽELIO 22 D.

3 VAL. PO PIETŲ

POLISH NATIONAL HALL PARKE

108-11 SUTPHIN BLVD., JAMAICA, N. Y.

PROGRAMOJE:

1. Laimėjimai 21", 1958 m. Portable Televizijos aparatas ir kitos dovanos.
2. Šokiai grojant ROMO BUTRIMO orkestrui.
3. Gausus bufetas.

ĮŽANGA: 90c. — CITY TAX 05c. — VISO 95c.

NE 21 BIRŽELIO, KAIP ANKSČIAU BUVO SKELBTA